

Saarde Sõnumid

Nr 6 (198) 20. juuni 2019

Hind 0.30 €

Vallavanema veerg

Juba praegu on olnud kuu meeldejääv ja sündmusterohke. Üritustejada avas Surju rahvamaja näiteringi etendus „Kullaaug“ maikuu viimasel päeval, seejärel toimus Saarde lastekaitsepäev, gümnaasiumi korraldatud Ohutusolümpia, Tali Põllumeeste Seltsi 120 aastapäeva tähistamine, Tiia Hermann'ile omistatud EELK Teeneteristi III järgu orden, Lauupeo tule toomine Saarde valda, Presidendi visiit, küüditatute mälestuskivi avamine Saarde Saja Tamme salus, kinoõhtud klubis hittfilmidega „Bohemian Rhapsody“ ning „Rocketman“. Siinkohal tuleb aga ka tunnustada kodanikualgatus – korras- tatud on Kiriku tänava mälestuskivi, keskpargis on puhtaks pestud arheo- loogilise paiga mälestustahvel. Samuti on head vallakodanikud teada andnud meie vallas olevatest puudustest. Kok- kuvõtvalt – saardelased on hakanud üksteist märkama. See kõik paneb silma särama ja annab jõudu edasi püüelda. Kõik koos suudame palju ära teha ning jõuda selleni, et vald on tagasi kaardil ning me ei pea tundma end ääremaana. Täna kõiki saardelasi oma ettevõt- likkuses – tänu Teile tunnen, et oleme õigel teel. Siirad tänusõnad ning ohutut ja meeleolukat võidupüha Teile.

Südamega Saardes
vallavanem

Meenutusi minu isast

Kirovi linn (kuni aastani 1781 Hlõnov, aastani 1934 Vjatka), jaanuar 1938.

Botaanikaaed, direktor Nikolai Mäe- tagase korter. Oli õõ, kui sisenesid võõ- rad mehed ning tuldi ära viima. Maha jäi kaasa Alma kahe pojaga – vanem poeg 4-aastane ning noorem 10-kuu vanune. Pere ei näinud isa enam kunagi.

Möödusid aastad. Kaasa ühele järe- lepärimisele vastati, et mees on saa- detud kaugetele aladele, ilma kirjuta- mise õigusega, teisele aga, et mees suri sõja ajal. Mõlemad vastused osutusid valeks, seda näitab noorema poja järe- lepärimisele saadetud Kirovi prokura- tuuri vastus.

1938. a hukkamise kohta tehtud dokumendis on kirjas: „Spionaaž Eesti kasuks, kõrgem karistumäär- maha- laskmine. Otsus täide viidud 9.oktoobril 1938.“ Isa vend Eduard elas Eesti Vaba- riigis, vendadel oli omavaheline side ning see oli „spionaažiks“ küllaldane.

Minu isa Nikolai sündis Virumaal, oli olnud Volkonskite aednikupoiss, õppinud Venemaa kõrgkoolis ning töö- tas Vjatkas ja Kirovis Pedagoogilise Instituudi botaanikaaia direktorina. Mu isa oli üks stalinismi terrori ohver mil- jonite seas.

Eduard Mäetagas

Kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta...

/Juhan Liiv/

Leinapäeval, 14. juunil avati Saarde Saja Tamme salus mäles- tusmärk, meenutamaks tollasest Kilingi, Jäärja, Pati, Saarde, Tali, Tihemetsa ja Voltveti val- last ning Kilingi-Nõmme linnast küüditatud. Skulptor Ülo Kirdi ristkülikukujuline tähis on üle- valt pooleks murtud, mis tähistab küüditatute ning nende lähedaste katkenud saatusi. Kokku saadeti sundasumisele üle 800 inimese.

Lisaks mälestusmärgile on teabetahvlile lisatud ka nimekiri inimestest, keda see ränk elusaa- tus tabas. Teabetahvli ees otsiti nii enda kui oma lähedaste nime- sid ja arutleti, kes kuhu viidi, kes tuli tagasi ning kes jäigi Siberi mulda. Nimekiri on koostatud Memento andmete põhjal, kuid idee autor Silvia Paluoja palus kõigil, kelle enda või lähedase nime ei ole teabetahvlile kan- tud, anda sellest kindlasti teada. Teavet küüditatute kohta oli raske koguda – inimesi küüditati ka plaaniväliselt ning seetõttu ei pruugi nimekirjad vastata

tegellikkusele.

Tseremoonia kava oli koosta- nud Kilingi-Nõmme Gümnaa- siumi huvijuht Laine Ülemaante, laulsid Mare Tallo laululapsed, sõna said volikogu esimees Kadri-Aija Viik ning vallava- nem Eiko Tammist, mälestuskivi õnnistas sisse Saarde kirikuõpe- taja Arvet Ollino. Samuti avanes võimalus kuulata küüditatute Peet Mardu ning Ants Laaneotsa meenutusi, kes mõlemad tõdesid, et me ise ega meie järeltulevad põlved ei tohi unustada elanik- konna vastu suunatud organiseeritud kuritegu. Kes veel mäletab, see rääkigu...

Salusse tulnud inimesed nentisid tänutundega, et nüüd on olemas koht, kuhu küünal põlema jätta ja kalleid inimesi mälestada. Oli palju taaskohtu- misi ja äratundmist, mida hiljem Kilingi-Nõmme klubi kohvilauas meenutati.

Anu Eisenschmidt
kommunikatsioonispetsialist

Idee autor Silvia Paluoja asetamas mälestusküünalt Saardest küüditatutele. Foto: K. Sarapu

Saarde valla aukodanik A. Laaneots meenutamas. Foto: K. Sarapu

Foto: A. Eisenschmidt

Foto: K. Sarapu

Saarde Vallavalitsuse istungitel

21. mail 2019. a

- tunnistati kehtetuks Saarde Vallavalitsusele Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi algklasside hoone osaliseks rekonstrueerimiseks ja muusikakooliks ümberehitamiseks 28. märtsil 2019.a välja antud ehitusluba;
- otsustati korraldada hange „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi algklasside maja osaline remont muusikakooli ruumide kasutuselevõtuks“ alla lihthanke piirmäära jääva ehitushankena ja kinnitati hanke alusdokumendid;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Tele2 Eesti Akt-siaseltsile Saarde 80m vantidega mobiilside masti projekteerimiseks Saarde vallas Kärsu külas Lillemäe kinnistul;
- kuulutati välja riigihange „Kolme M1-kategooria universaal kere-tüübiga sõiduauto kasutusrent“ ja otsustati viia see läbi avatud hankemenetlusena, kinnitati riigihanke alusdokumendid, määrati pakkumuse hindamise kriteeriumid ning määrati hanke korraldamise eest vastutavaks isikuks haridusnõunik Evald Tamsalu;
- volitati Osaühingut Saarde Kommunaali sõlmima üürilepingud osaühingu hallata antud eluruumide kasutamiseks;
- võeti vastu korraldus sotsiaalhoo-lekande küsimuses;
- eraldati Saarde valla 2019. a eelarvest realt „09510 tegevusala Huvitegevus“ 1500 eurot mittetulundusühingule MTÜ Pärnumaa Vibujaht maastikuvibuspordi 2019. a tegevuste toetamiseks.

28. mail 2019. a

- otsustati korraldada Saarde valla heakorra- ja kaunimate kodude konkurss 2019, kinnitati konkursi tingimused ja moodustati konkursi läbiviimiseks 7-liikmeline komisjon koosseisus esimees Jaanus Männik ja liikmed Kaie Sakala, Peep Põlma, Eesi Kolla, Tiit Tammiste, Kalev Lillemets, Aleksander Vilinurm;
- anti kasutusluba Saarde vallas Tali külas Mäekinga katastriüksusele ehitatud reoveepuhasti jõudlusega alla 5 m³/d (2,5 m³ septik ja imbtunnel) kasutusele võtmiseks;
- kinnitati Osaühing Saarde Kommunaal majandusaasta aruanne (aruandeperiood 01.01.2018 – 31.12.2018);
- muudeti Surju Vallavalitsuse 20. oktoobri 2017. a korraldust nr 144 „Arvamuse andmine maa riigi omandisse jätmiseks“ seoses katastriüksuse moodustamisel katastriüksuse piiride ja pindala muutmiseiga seniselt 0,87 hektarilt 1,00 hektarile;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused kastmissüsteemi projekti koostamiseks Saarde vallas Tihemetsa alevikus Metsa tee 8 kinnistul;
- kinnitati 2019.a juunikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 250 eurot;
- kinnitati 2019.a perele toetuse väljamaksmine kogusummas 3350 eurot;

- võeti vastu korraldused sotsiaalhoo-lekande küsimustes.

04. juunil 2019. a

- otsustati seada tähtajatu isiklik kasutusõigus Saarde vallale kuulava Surju külas asuva 7560008 Aruotsa tee katastriüksuse maa-ala koormamiseks Elektrilevi OÜ kasuks vastavalt Leonhard Weiss Energy AS poolt koostatud tööprojektile „Jaani kinnistu liitumine elektrivõrguga. Surju küla, Saarde vald, Pärnu maakond (LP6337)“ ja määrati isikliku kasutusõiguse tingimused;
- väljastati ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Jaani, Surju küla, Saarde vald;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi projekti „Kärsu küla Pakusaadu talu kanalisatsioonisüsteemi väljaehitamine“ lõpparuanne;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi projekti „Pakusaadu talu veevarustuse projekt“ lõpparuanne;
- eraldati Saarde valla 2019. a eelarvest realt *08102 sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus* 4000 eurot mittetulundusühingule Tihemetsa Motoklubi mittetulundusühingu tegevuse toetamiseks;
- eraldati Saarde valla 2019. a eelarvest realt *08400 Usuasutused* 1000 eurot Eesti Evangelise Luterliku Kiriku Saarde Katariina Kogudusele tegevuse toetuseks;
- otsustati koolitoetuse maksmine;
- lubati Osaühing Saarde Kommunaal juhatause liige Morten Aasaroh t põhipuhkusele alates 25. juunist kuni 24. juulini 2019. a ja määrati puhkusel viibimise ajaks tema asendajaks igapäevase majandustegevuse korraldamise õigusega pearaamatupidaja Ene Rist;
- valiti Osaühing Saarde Kommunaal juhatause liikme ametikohale uueks tähtajaks Morten Aasaroh t juhatause liikme lepingu tähtajaga alates 01. juunist 2020. a kuni 31. maini 2025. a.

11. juunil 2019. a

- kvalifitseeriti hanke „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi algklasside maja osaline remont muusikakooli ruumide kasutuselevõtuks“ tähtaegselt esitanud pakkujad, tunnistati pakkumused vastavaks ja tunnistati hankemenetluses edukaks pakkujaks Kahu&Kahu Ehitus OÜ pakkumuse hinnaga 18 541,54 eurot käibemaksuga. Hindamiskriteeriumi alus: madalaim hind;
- kvalifitseeriti riigihanke „Kolme M1-kategooria universaal kere-tüübiga sõiduauto kasutusrent“ (riigihanke viitenumber 209490) pakkuja, tunnistati pakkumus vastavaks ja tunnistati hankemenetluses edukaks pakkujaks Moller Auto Pärnu OÜ pakkumuse koguhinnaga 26 534,493 eurot käibemaksuta. Hindamiskriteeriumi alus: majanduslikult soodsaim pakkumus;
- kvalifitseeriti riigihanke „Saarde

- valla teede renoveerimine 2019“ (riigihanke viitenumber 208833) pakkujad, üks pakkuja jäeti kvalifitseerimata, tunnistati pakkujate pakkumused vastavaks ja tunnistati hankemenetluses edukaks pakkujaks Sakala Teed OÜ pakkumuse koguhinnaga 162444,91 eurot käibemaksuta. Hindamiskriteeriumi alus: majanduslikult soodsaim pakkumus;
- otsustati korraldada hange „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi töö- ja tehnoloogiaõpetuse ning haldushoone projekteerimine“ alla lihthanke piirmäära jääva hankena ja kinnitati hanke alusdokumendid;
- anti nõusolek Osaühing Saarde Kommunaalile koolibussi soetamise tarbeks hinnaga ca 50000 eurot (kasutusrent);
- algatati Saarde vallas Jaamakülas asuvalle Õitse katastriüksusele (katastritunnus 75601:001:0628, registriosa nr 736206, maa sihtotstarve maatulundusmaa 100%) tähtajatu sundvalduse seadmise (kasutusõiguse ala 228 m²) menetlus Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse kasuks. Sundvaldus seatakse sideehitise ehitamiseks, remondiks, korrashoiuks, hooldamiseks, asendamiseks ja muul viisil kasutamiseks liini tagamise eesmärgil avalikes huvides;
- otsustati seada tähtajatu isiklik kasutusõigus Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse kasuks seoses Kirjanurk OÜ projekti nr 2050P „Massiaru-Tali-Laiksaare valguskaabel mikrotorustikus, Pärnumaa“ teostamisega Marina ringteel, isikliku kasutusõiguse ala kogupindala 146 m² ;
- seada tähtajatu isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kilingi-Nõmme linnas Saarde vallale kuuluvatel kinnistutele seoses passiivse elektroonilise sidevõrgu rajamisega EST Networks OÜ koostanud projekti nr 03-19 „Passiivse elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamine. Kilingi-Nõmme linn I, Saarde vald, Pärnu maakond“ alusel;
- otsustati üldhariduskooli lõpetaja toetuse, tervisetootuse, kütetoetuse ja koolilõputoetuse maksmine;
- otsustati soodustuste andmine olmejäätmevoel;
- kinnitati loetelu ametikohtadest, mida täitev ametnik on pädev väärtemenetluses osalema koh-tuväliseks menetlejaks oleva Saarde Vallavalitsuse nimel;
- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule otsuste eelnõud „Enampakkumise korraldamine vallavara võõrandamiseks“, „Vallavara võõrandamine otsustuskorras“, „Osalemine hajaasustuse programmis“, „Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni aruanne“, „Saarde valla konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande kinnitamine“ ja määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu 24. jaanuari 2018.a määruse nr 2 „Matusetootuse maksmise kord“ muutmise“.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Saarde Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi SEKRETÄRI leidmiseks

Ametikoha põhieesmärk

Sekretäri ametikoha eesmärk on kodanike teenindamine ning operatiivse ja korrektse teabehalduse korraldamine Saarde vallavalitsuses ja vallavalitsuse poolt hallatavates meediakanalites. Tegemist on avaliku teenistuse mõistes ametniku ametikohaga. Ametikoht on täistööajaga ning töosuhte kestus tähtajatu. Tööleasumise aeg esimesel võimalusel. Töö asukoht on Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22.

Nõuded kandidaadile

- kesk-eriharidus asjaajamise valdkonnas
- ametikohal vajalike teksti- ja tabeltöötlusprogrammide ning muude arvutiprogrammide kasutamise oskus;
- hea suhtlus- ja eneseväljendusoskus, koostöövalmidus;
- kohusetundlikkus, otsustus- ja vastutusvõime;
- väga hea eesti keele oskus kõnes ja kirjas, ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil;
- kasuks tuleb eelnev töökogemus avalikus sektoris.

Omaltpoolt pakume

Huvitavat ja vastutusrikast tööd, ametialase täiendkoolituse võimalusi, konkurentsivõimelist töötasu.

Lisainfo: kandideerimiseks esitada avaldus, CV, motivatsioonikiri, haridust tõendavate dokumentide koopiaid ja muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks. Dokumendid palume esitada hiljemalt **01. juulil 2019. a** Saarde Vallavalitsusele aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304 või e-posti aadressil info@saarde.ee. Kontaktisik vallasekretär Külliki Kiiver, kylliki.kiiver@saarde.ee, telefon 5662 3075
Täpsem informatsioon tööpakkumisest ning ametikoha tööülesannetest on leitav Saarde valla veebilehel www.saarde.ee.

Saarde Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi HUMANITAARNÕUNIKU leidmiseks

Ametikoha põhieesmärk

Haridus-, spordi-, noorsoo- ja kultuuritöö korraldamine Saarde vallas kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste, kodanike ja kodanikeühenduste vahelise koostöö koordineerimine ja ühendamine. Valla piires erinevate sihtgruppide kultuurielu toetamine ning edendamine. Tegemist on avaliku teenistuse mõistes ametniku ametikohaga. Ametikoht on täistööajaga ning töosuhte kestus tähtajatu. Tööleasumise aeg esimesel võimalusel. Töö asukoht on Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22.

Nõuded kandidaadile

- kõrgharidus ja sellele lisanduv ametialane enesetäiendamine;
- kohaliku omavalitsuse korraldust ja oma teenistusvaldkonda reguleerivate õigusaktide ja parima praktika tundmine ning oskus neid teenistusülesannete täitmisel rakendada;
- arvuti kasutamise oskus, sealhulgas ametikohal vajalike teksti- ja tabeltöötlusprogrammide ning teiste tööks vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude kasutamise oskus;
- oskus koostada õigusaktide eelnõusid koos eelnõu seletuskirja ja sinna juurde kuuluvate materjalidega, haldusmenetlusele kehtestatud reeglite teadmine ja järgimine;
- eesti keele oskus kõnes ja kirjas;
- oskus võtta vastu iseseisvalt otsuseid oma ametikoha pädevuse piires, võime ette näha tagajärgi ja vastutada nende eest;
- hea suhtlemisoskus, sealhulgas oskus koostööks avalike huvide elluviimisel. Hea väljendus- ja kuulamisoskus, oskus säilitada rahu probleemsetes olukordades ning oskus selgitada oma seisukohti arusaadavalt.

Omaltpoolt pakume

Huvitavat ja vastutusrikast tööd, ametialase täiendkoolituse võimalusi, konkurentsivõimelist töötasu.

Lisainfo: kandideerimiseks esitada avaldus, CV, motivatsioonikiri, haridust tõendavate dokumentide koopiaid ja muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks. Dokumendid palume esitada hiljemalt **04. juulil 2019. a** Saarde Vallavalitsusele aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304 või e-posti aadressil info@saarde.ee. Kontaktisik vallavanem Eiko Tammist, eiko.tammist@saarde.ee, telefon 525 8941

Täpsem informatsioon tööpakkumisest ning ametikoha tööülesannetest on leitav Saarde valla veebilehel www.saarde.ee.

Saarde valla tublid õpilased ning õpetajad Pärnumaa Omavalitsuste Liidu tänuüritusel

Pärnumaa Omavalitsuste Liit tänas 6. juunil Pärnumaa tublimaid õpilasi ning õpetajaid. Saarde vallast olid tänupäevale palutud kokku 12 õpilast ning 2 õpetajat. Tunnustamist väärivad õpilased on heade õpitulemustega, kes on saanud kõrgeid kohti nii maakondlikel kui ka vabariiklikel olümpiaadidel ning võistlustel, samuti lõövad nad kaasa huviringides ning on aktiivsed erinevate ürituste korraldamisel.

Surju Põhikoolist olid vastuvõtule palutud Lisandra

Mohnja (4. klass) ja Alex-Sander Mõnuvere (9. klass) ning õpetaja Marge Leppik. Õpetaja Marge on inimene, kes paneb rõhku koostööle ning mõistmisele, luues koolis õhkkonna, kus kõigil oleks hea olla.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumist olid vastuvõtule palutud Anette Einmann (5.a klass), Maarit Juhkamsoo (6.b klass), Hedvig Annast (7.a klass), Ingeliina Kore (7.b klass), Johanna Tammist (8.a klass), Tuuli Marlen Järviste

(8.b klass), Marie Kielas (9.b klass), Emma Vill (11. klass), Anabel Nurmsoo (12. klass), Sander Saarpere (12. klass). Tunnustuse pälvis ka 2.b klassijuhataja Mare Tallo, kelle tegutsemistahe nii kooli kui kogukonnaüritustel on heas mõttes nakkav.

Loodame, et õpihimu ning teotahe suvesoojaga ei vaibu ning järgnev õppeaasta toob taas palju õnnestumisi.

Anu Eisenschmidt
kommunikatsioonispetsialist

Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonna sünnipäevapidu peeti Tihemetsas

Naiskodukaitse Pärnumaa ringkond sai 5. juunil 26-aastaseks ja seda sünnipäeva tähistati 8. juunil Tihemetsas asuvas Kikepera malevkonna kodus, kuhu oli kokku kutsutud ka toetajad ja sõbrad.

Sünnipäevalisi võõrustas Saarde jaoskond, mis on maakonnas ainus väljaspool Pärnu linna asuv naiskodukaitse jaoskond. Ühtlasi oleme me ka kõige väiksem jaoskond, kuid ometi tublide ja tegusate naistega. Eelmisel aastal liitus meiega uue tulijana Kairi Tilsen, kes juba esimese aasta jooksul on tõestanud end aktiivse ja südamliku naiskodukaitsejana.

Kolm aastat tagasi toimus

ringkonna aastapäev samuti Tihemetsas Voltveti mõisas, ja koos sai jalutatud siis veel remondis olnud Kikepera malevkonna kodu juurde. Nüüd pidasid naiskodukaitsejaid sünnipäeva juba päris oma majas. Nimelt on Naiskodukaitse Kaitseliidu struktuuriüksus ja seega oleme peale naiskodukaitsejateks olemise ka kaitseliitlased.

Pärnumaa ringkonna tänukirja hea koostöö eest pälvisid sel aastal kohalikest Rauno Lensment hea koostöö eest Saarde kaitsepäeva korraldamisel, toetajaliige Silvia Paluoja, kes lisaks Naiskodukaitse tegemiste kajastamisele aitab alati ka tootlustamisel ja mujal ning Kikepera

malevkonna juht Kristjan Pahk naiskodukaitsejate mitmekülgse abistamise eest. Ringkonna tänukirja said Saarde jaoskonna liikmetest Margit Nõmtak, Anneli Pesti ja Eve Retpap ning tänukirja Sinilille kampaanias osalemise eest Karne Tammist.

Saarde jaoskond tegutseb palju oma kogukonna huvides. Meie eesmärkideks on õpetada toimetulekut kriisiolukordades ja olla hea partner kogukondlike ürituste läbiviimisel. Meie jaoskonnal on palju sõpru ja toetajaid, aitäh teile kõigile!

Sirli Pedassaar-Annast
Saarde jaoskonna esinaine

Saarde koduloohuviliste retk Surju maile

Maikuu alguses sai teoks koduloohuviliste ringsõit tutvumaks põnevate paikadega endise Surju valla territooriumil. On ju Surju nii lähedal, aga millised põnevad kohad ja lood siin metsade vahel elunevad, saime teada pühapäevasel ekskursioonil, mida juhtisid põline surjukas Kalev Lillemets ja Surju raamatukogu juhataja Riita Lillemets.

Esimene peatus oli 20. saj alguses piki Tõitoja-Häädemeeste teeääril ridakülana ehitatud Lodja külas Tõitojal. Meenutati, kust läks vana Pärnu maantee ja kus asus sild ning sõitis liinibuss. Väikses metsatukas peidab end nõukogudeaegne skulptuur „Kombainer“, mille juures tegime ka grupipildi.

Edasi viis tee Kolmearakse tallu, kus on Seppade suure suguvõsa kodukoht. Siin on sündinud ka ajaloo professor, Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik Hendrik Sepp. Lahke pererahvas vastas meie küsimustele ning näitas talu. Suurte tammedega talukohas imetlesime ka pirakat ohvrikivi esimesest aastatuhandest.

Tutvusime põgusalt ka lähedale jääva Kõveri Puhkekeskusega. Edasi viis sõit Surju kalmistule, mis on viimseks puhkekohaks luuletaja Ilmi Kolale. Pisikesel surnuaial on alles ka mälestusmärk Nõukogude võitlejatele ja iidne kabel. Jõudnud

Surju vana koolimajani, oli meenutusi ja lugusid paljudel reisikaaslastel. Ja siis järsku oleks nagu Ameerikasse sattunud! Endise Surju mõisa taludel on sellised nimed nagu Juutsoni, Missuuri, Kentuki, Võõrundi... Teejuht Kalev näitas ikka paremale ja vasakule, kus keegi elab ja mis selle koha nimi nüüd on. Niimoodi jõudsimme Surju vallamaja ja raamatukogu juurde. Riita tutvustas raamatukogu ja saime osta koduloolisi raamatuid ning tutvuda käsitöö näitusmüügiga. Jalutuskäigul Surju Hooldekodu juurde tõdesime, et küll siin on ilus vanaduspõlve veeta. Surjukate jaanitulepaik asub saarel kesk võimsat parki, vanad mõisaaegsed kivipostid tee ääres – imeiline paik.

Siis viis sõit Jaamaküla poole – hästisäilinud raudteehoonete kompleks on vaatamisväärt. Jaamakülast edasi läks tee Kikepera raketibaasi poole. Jutud, kuidas kohalikud pidid talud maha jätma, raketibaasi rajamisest ja nõukaaegsetest toimetustest olid väga põnevad. Bussijuht Vello värvikad pajatused sellest, kuidas Surju mehed kaasa aitasid raketibaasi „likvideerimisele“, sisustasid bussireisi kuni korralikult tähistatud tänase Kaitseväe harjutusväljakuni. Sõitsime kuni Kikepera küalani, kus tänagi elatakse ja millel uhke teadetetahvel

KIKEBOOK. Kikeperast on pärit Kosenkraniuste suguvõsa.

Saunametsa külas vaatasime endist kruusakarjääri, mis nüüd on muudetud ilusakas puhkekohaks. Lõunaks jõudsimme Lähkma külakeskusesse. Uhke puitmaja on ehitatud 20. saj algul metsavahi häärberiks. Meid võeti vastu pillimängu ja tantsuga – kohalik rahvamuusika bänd tegi proovi. Kohvi ja koogi juures rääkis Kadri-Aija Viik maja ajaloost, tegevusest külas ning näitas külaseltsi valdusi välisuksest põnniguni välja.

Tagasisõit läks teiselt poolt Surju jõge, kus jäid tee äärde Kurmi kollektisooniaia koht ja kaunid talud. Ristiküla koolimaja juures tõdesime, kui ilus maja on kauni jõekalda peal.

Reisi jooksul metsateedel loksudes kuulus ühine arvamus, et metsa on meil palju ja Surju kandis hästi hooldatud-majandatud!

Kohtume Kilingi-Nõmme linnapäevadel koduloolisel jalutuskäigul. Seekord tutvume Pärnu tänava lõpus, Vana, Savi ja Kivi tänava piirkonnas asuvate objektidega.

Retk „Tunne oma kodulinna“ algab 14. juulil kell 11.00 Saarde Saja Tamme salu ehk Pärnu tn. 105 juures.

Tiina Kuum
koduloohuviline

Saarde Vallavalitsus koostöös Tervise Arengu Instituudiga pakub 3–8 aastaste laste vanematele võimalust osaleda vanemlusprogrammis „Imelised aastad”

Koolitusprogrammi „Imelised aastad” eesmärgiks on aidata vanematel ennetada laste käitumis- ja arenguprobleeme ning omandada vajalikke vanemlikke

oskusi. Tegemist on tõendus põhise vanemlusprogrammi, mis tähendab, et koolituste mõju on teadusuuringutega tõestatud. Senised uuringud näitavad, et programmis õpitu rakendamise järel suurenevad laste sotsiaalsed oskused, paraneb enesekontroll, probleemide lahendamise ning eakaaslastega suhtlemise ja enesekehtestamise oskus, vähenevad konfliktiolukorrad ja suureneb empaatiavõime. Uuringud on näidanud, et programmi läbimine avaldab positiivset mõju ka vanematele – paranevad märgatavalt

vanemlikud oskused ja väheneb stress. Muutused vanemate käitumises mõjutavad omakorda laste käitumist positiivses suunas.

Programmi „Imelised aastad” oodatakse osalema 3–8 aastaste laste vanemaid. Grupis osaleb kuni 14 lapsevanemat, ühest perest eelistatavalt nii ema kui isa, aga osaleda võivad ka lapse vanavanemad või teised temaga igapäevaselt tegelevad täiskasvanud. Et koolitusel saaks osaleda kogu pere, korraldatakse koolitusega samades ruumides lastehoid ning kõikidele osalejatele pakutakse kerget õhtusööki. Koolitus kestab 16 nädalat ning toimub kord nädalas Kilingi-Nõmme lasteaia Kröll.

Koolitusprogrammi viivad läbi vastava väljaõppe saanud grupijuhid Monika Koppel ja Olga Šunjajeva.

Koolitus on lapsevanematele tasuta.

Hea lapsevanem! Kui Sa tunned, et ülalpool kirjeldatu pakkus sulle huvi ning Sa oled valmis panustama enda ja oma lapse kooskasvamisse, siis võta koolitusele registreerumiseks või lisainfo saamiseks ühendust Saarde valla lastekaitse spetsialisti Merike Maidlega (telefon 5331 4122; merike.maidle@saarde.ee) või Kilingi-Nõmme lasteaed Kröll direktori Evi Lapiga (tel 449 2212).

Merike Maidle
lastekaitse spetsialist

Saarde koguduse organist Tiia Hermann sai EELK Teeneteristi

Saarde koguduse organist Tiia Hermann sai 9. juunil toimunud tänujumalateenistusel Tallinna Toomkirikus EELK Teeneteristi III järgu ordeni. See on suur tunnustus, mille osaks saavad vähesed! Tema kõrval said Teeneteristi Hando Runnel, EAÕK metropoliit Stefanus ja Tallinna endine linnapea ja nüüdne minister Taavi Aas.

Tiia on teeninud koguduses ustavalt ja suure pühendumisega, ta on olnud Saarde koguduse organist 25 aastat alates 1994 a. ja juhatanud Saarde Kirikukoori 26 aastat alates 1993 a. Ta on töötanud 30 aastat Kilingi-Nõmme Muusikakoolis klaveriõpetajana. Saarde kirikus asub ainus piirkonna orel, Tiia alustas oreli õpetamist ka muusikakooli õpilastele ja pillil saavad mängida parimad klaveriõpilased. Tema sõnul on orel kuninglik pill ja selleks, et seda mängida, võiks

klaverit juba veidi osata. Sellel aastal mängisid oreli ligi kümme muusikakooli klaveriõpilast, kellest neli olid Tiia juhendatud. 27. mail toimus Saarde kirikus traditsiooniline igaaastane muusikakooli kontsert, kus sai lisaks orelimuusikale kuulda erinevaid pille ja kontserdi muusikaline elamus oli võimas!

Tiia töötab Surju Põhikoolis muusikaõpetajana, huvijuhina ja õpetab erinevaid pille. Ta juhatab koos kaksikõe Piiaga Saarde valla mudilas- ja lastekoore, mis valiti juubelilaulupeo valikkoorideks. Tiia on ka Mihkel Lüdigi nimelise meeskoori, Pärnu Muusikakooli neidude koori Argentum Vox ja üle Eesti lise vilistlaskoori Leelo üks kontsertmeisterist.

2. juunil tähistas Tiia oma 50. juubelit. Palju õnne ja õnnistusi talle!

Arvet Ollino

Saarde koguduse õpetaja

Tiia Hermann. Foto: Erik Peinar

Tähelepanu Saarde valla ettevõtjad, asutused, firmad, MTÜ-d ja FIE-d!

Ootame teid osalema 23. juunil Kilingi-Nõmme suveaeda jaanitule võistlustele. Hoiame eestlaste traditsiooni – jaaniõhtu on aeg lõbusateks võistlusteks ja mängudeks.

Moodustage 6-liikmelised võistkonnad, kuhu kuulub kolm nais- ja kolm meesvõistlejat. Ettevõtetal on võimalik ka liituda, teha ühiseid võistkondi (näiteks: kui ühes ettevõttes töötavad ainult naised võib kutsuda teisest ettevõttest mehed, arvesse lähevad mõlemad ettevõtted).

Ülesanded ei ole kae-lamurdvad, pigem läheb vaja osavust, nutikust ja huumorimeelt.

Ettevõtetal ja firmadel, kes ei soovi jaanimängudel kaasa lüüa, on soovituslik panustada **auhinnafondi**.

Võistkondade registreerimine kuni 21.06 kella 12-ni e-posti aadressil: kultuur@saarde.ee või tel. 5569 5715.

Eelmisel aastal osales viis võistkonda! Loodame sel aastal võistkondade arvu kahekordistada.

Toredat kaasalöömist!
Jaaniks pinged maha!

Kuidas me kamavahuga Euroopat vallutasime

Euroopa kultuurikülade liikumine saab sellel hooajal 20. aastaseks. Projekti sünni juures olid Hollandi, Taani, Saksamaa, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Tšehhi, Ungari, Austria ja Eesti esindajad. Kilingi-Nõmme kuulub kultuurikülade liikumisse tänu õnnelikule juhusele – meie kunagise linnapea Kalle Kiipuse ja hollandase Bert Kisjesi koostööle.

20. sünnipäeva tähistavad kõik kultuurikülad. 8. veebruaril korraldas piduliku õhtusöögi Wijk aan Zee (Holland). Meel-

toonud fotosid, kingitusi ja meeneid, mida nad 20 aasta jooksul erinevatest maadest kaasa on toonud. Vahva oli võõral maal kohata Kilingi-Nõmme päästekomando särki, tuttavaid nägusid fotodel, meeneid Eesti ja Kilingi-Nõmme kohta.

Palju elevust tekitas rahvustoitude õhtu, kus iga riigi esindus tervele külale oma maad tutvustavat rooga pakkus. Meie valmistasime kamavahtu ning see kujunes küllaltki ainulaadseks kogemuseks, sest kokkamispaigaks oli nunnakloostri (!) köök.

13 liitrit kamavahtu, mis õnnestus suurepäraselt ka itaalia koostisosadega. Tähtsaimad komponendid olid muidugi Eestist kaasa võetud. Foto: Kätlin Laur

Itaalia kultuurikülade projekti hing Romina Zamponi ja kogu projekti algataja Bert Kisjes lõpulõunal. Foto: Kadri Karon

dejääva nädalavahetuse tipphetk oli 11 riigi väikeste esinduste kohtumine suures spordisaalis ja külalanelike poolt valmistatud erinevate rahvuslike maitsete mekkimine. Eesti maitset tutvustas hollandlaste arvates kõige paremini õunakook.

Juuni alguses kohtusid 8 riigi kultuurikülade esindused Itaalias Pergine Valdarnos. Kesk maalilisi Toskaana vaateid asuv küla võttis meid vastu ilusa ilma ning ülima külalislahkusega. Seekordse kokkusaamise üheks peasündmuseks oli ühispildi maalimine kohaliku külakeskuse seinale. Kunstnik Matteo Benetazzo kavandas oliivisalu, mille okstel lehvitsid kangatükide kujutised. Iga riik sai neile maalida oma kodukoha sümbolika. Samuti toimus Skype konverents, mille vältel kõigisse osalevatesse maadesse kõne võeti. Otselülitus õnnestus saajaprotsendiliselt vaid Eestiga – olgem uhked oma innovaatilise e-riigi üle!

Pergine Valdarno vallamajja oli üles pandud näitus kultuurikülade ajaloost. Kohalikud olid sinna

Pergine Valdarno hurmavad vaated läbi beebioliividega oksa meenutavad kindlasti paljudele Saarde valla inimestele erilisi hetki selles külakeses. Foto: Kadri Karon

Õhtu edenedes selgus, et tegemist on riikidevahelise võistlusega ning võitja väljaselgitamiseks jagavad õhtusöögile pileti lunastanud kohalikud laike ehk pisikesi paberist südameid. Meil õnnestus tšehhide õlle ning pelmeenide ja ungarlaste guljašši järel oma kamavahuga saavutada auväärne 3. koht ning ühtlasi olime kohalike köögitaide lemmikmeeskond.

Pidulikul lõpulõunal rääkis projekti eestvedaja

Seinamaaling, millelt kultuurikülade projektiga seotud inimesed tunnevad ära Wijk aan Zee, Mellioneci, Bystré, Porrua, Palkonya, Ströbecki ja Kilingi-Nõmme tüüpilised hooned, maastikud ja mustrid. Foto: Kätlin Laur

edasi kannaks.

Meil kilinginõmme-lastena oli väga armas kuulata meid majutanud pererahva lugusid näiteks sellest, kuidas nad Eestis olles perekond Laignate aias maailma parimaid maasikaid sõid. Inimesed erinevatest maadest saatsid sooje tervitusi Eesi Kollale, Ahti Sellerile, Mari Karonile, perekond Lapile, Ly Kuningale ja paljudele teistele. Ja muidugi kõlas paljude inimeste mälestustes Kalle Kiipuse nimi...

Meil vedas oma perega väga, sest näiteks lahkimise päeval otsustasid nad meid rongi peale pakkimise asemel ise autoga Firenzesse sõidutada ning sealset vaatamisväärsusi tutvustada. Aitäh, Rosanna

Bert Kisjes sellest, miks kultuurikülade projekt on oluline ja mida see aastate jooksul inimestele on andnud. Eriti oluliseks pidas ta oma koduukse avamist, üksteise rõõmude ja muredega kursis olemist, toidu kaudu oma maa kultuuri väljendamisest ja poliitiliste suundumuste üle arutlemist. Ühtlasi rõhutas ta, et noorem põlvkond 20 aasta jooksul kogutud väärtusi, kogemusi, traditsioone ja sõprussidemeid hoiaks ja

ja Mauro! Meie kõigi südamest jäi tükike sinna.

20 aastat on Euroopa kultuurikülade eestvedaja olnud MTÜ AIK Livonia. 12. juulil kutsub Livonia kõiki osa saama kultuurikülade sünnipäevale pühendatud simmanist Lavi järve ääres. Rahvalikud laulud, mängud ja pillilood kõlaga kahe aastakümne meenutuseks.

Kadri Karon
Kairi Kaldoja
Kätlin Laur

President Kersti Kaljulaid külastas Saarde valda

President Kersti Kaljulaid alustas oma kolmapäevast visiiti Saarde vallas Surju hooldekodus, kus hooldekodu juhataja Ülle Alanurm tutvustas looduskauis kohas asuvat hooldekandeesutust ning seal elavate eakate tegemisi. Hoolealused olid nii tähtsa külalise puhul eriti ärevil, presidenti sooviti oma silmaga näha ning mõni sõnagi juttu puhuda. Surju 25 aastapäevaks valminud raamatuga ning hoolealuse poolt ettevalmistatud luuletusega saadeti riigipea oma külaskäiku jätkama.

Kilingi-Nõmmes külastas president keraamikaateltjeed Ateljee46, kus vallavanem Eiko Tammist ning keraamikakunstnik Maarja Jalasto andsid üle vallapoolsed kingitused, milleks olid Olev Pauksoni Kilingi-Nõmme ajalugu meenutavad raamatud ning Jalasto poolt valmistatud vaagen. Peale keraamikaateltjeega tutvumist suunduti Saarde Saja Tamme salusse, kus riigipea istutas 101. tamme. Samuti süüdati mälestusküünel Saarde vallast küditatute mälestusmärgi juures. Salusse oli kogunenud palju rahvast, kellele riigipea jagas meelsasti autogramme ning tegi koos fotosid.

Külaskäik viis edasi Osaühing Metsise õuele, kes tegeleb metsaveotraktorite valmistamise ning metsa-

masinate remondiga. Ringkäigul kasutas president

võimalust istuda metsaveotraktor 808F rooli taha,

Fotod: A.Eisenschmidt

asjamüüdnud masina õnnistas riigipea sisse ka oma autogrammiga.

Tihemetsas tutvuti spordihoonega ja sealsete võimalustega, arutleti kompleksi võimalike tulevikuvaljajavaadete üle. Riigipea

ei pidanud paljaks ühineda saalis trenni tegevate mees- ning ka ise lauatenist mängida. Ekstreemspordi sisehallis näitasid tõukerastel noored presidendile oma oskuseid.

Kilingi-Nõmme klubis

tulnud kohalikud, et president võttis meeleldi hetke, et peatuda ning lastega pilti teha, autogramme jagada ning paar sõna juttu puhuda.

Anu Eisenschmidt
kommunikatsioonispetsialist

Kilingi-Nõmme Muusikakool

Sellel kevadel lõpetas Kilingi-Nõmme Muusikakooli 30. lend – klaveri erialal Johanna Tammist ja Annika Vunk, flöödi erialal Berit Vahter ja akordionil erialal Randar Rätsep.

Pidulikult aktusel rääkisid lõpetajad oma muusikakoolis õppimise ajast nii:

„Kaheksa aastat tagasi, kui me jala üle muusikakooli lävepaku tõstsime, ei saanud me ise ka veel

päris täpselt aru, millesse me end seganud oleme. Järsku leidsime end solfedžoklassi siniste ja kollaste laudade tagant diktaati kirjutamas, trepi peal komistamas ning pillide taga lugusid harjutamas. Pärast kõiki neid aastaid võime öelda, et tänaseks on alles jäänud vaid tugevamad. Tänu Kilingi-Nõmme Muusikakooli imelistele õpetajatele saame me uhkelt öelda, et samm siia kooli ei olnud asjatu. Kaheksa

aasta jooksul oleme omandanud teadmisi, mis niisama mööda külge maha ei jookse ja mis saadavad meid kogu elu. Loodame, et me ei ole õpetajatel veel pead päris halliks ajanud ja et jääme meelde kui õpimulised pärdikud, keda siia muusikakooli ikka tagasi oodatakse.

Aitäh õpetajad Tiia Hermann, Erika Tomson, Önnela Teearu, Piia Salomon, Helina Tamm.“

Muusikakooli kevadkontsert ja õppeaasta lõpetamine toimus sellel aastal algklasside majas. Õpilased on olnud väga tublid, kiituskirjaga klassi lõpetajaid oli väga palju.

Soovin kõikidele muusikakooli õpilastele hästi vahvat suvepuhust. Puhake hästi, et sügisel uue hooga muusikaõpinguid jätkata.

Önnela Teearu
Kilingi-Nõmme
Muusikakooli õpetaja

30. lend. Foto: Helina Tamm

Muusikakool kevad 2019. Foto: Helina Tamm

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis toimus 5. juunil IV ohutusolümpia

1.-5. klassidele toimusid ohutuse teemalised töötod erinevates punktides: politsei, pääste, esmaabi, kaitseliit, naiskodukaitse ja maanteeamet.

6.-11. klassi õpilastele toimus ohutuse teemaline võistlus. Hinnati teemakohaseid teadmisi, oskusi ja omavahelist koostööd. Võistluspunkte viisid läbi politsei, pääste, häirekeskuse, kaitseliidu, merepääste vabatahtlikud, jahinduse, maanteeameti ja Luua metsanduskooli esindajad. Võistluse võitis 8.a klass, teiseks tuli 11. klass ning kolmandaks 6.a klassi võistkond. Politsei eripreemia said Surju Põhikooli võistlejad ning Häirekeskuse eripreemia 8.a klass. Luua Metsanduskooli meenetega premeeriti parimaid.

Päevajooksul saadi teada, kuidas aidata sõpra, kuhu ohu korral helistada ning kelle poole pöörduda. Õpetati kolmnurkrätiku kasutamist ja sõbrale esmaabi andmist käepäraste vahenditega. Räägiti kui oluline on end metsas nähtavaks teha, kui oled eksinud ja kuidas käituda abi oodates. Liiklusohutuse teemat käsitleti

nii jalakäija, autojuhi kui rattaga liikleja seisukohast. Maanteeameti võistluspunktis tuli hinnata, kuidas kõrvalised asjad autos võivad muutuda ohtlikuks ning kuidas mõjutavad segavad asjaolud liikluses – nutiseade või jäätise söömine sõidu ajal.

Kohalikus politseijaoskonnas räägiti ID-kaardi taotlemisest, dokumendi võltsimisest ning sellest, kas õpilaspilet on dokument. Põnev oli näotuvastusprogrammi kasutamine, kus tuli hinnata, kas fotodel olevad inimesed on samad. Politseikooli punktis tutvustasid

patrullpolitseinikud oma tööd, sai proovida käeraudu.

Nii Päästeameti kui Naiskodukaitse punktides keskenduti sellele, kuidas valmistuda kriisiolukorraks. Laste ülesandeks oli kokku panna 7 päeva tarbeks kriisipakike. Tutvustati ka sama teema äppi – mis peaks kodus olema kriisiolukorraks. Päästeamet oli oma võistluspunktis valmistanud ette erinevate tegevuste raja – vooliku rullimine, varustuse selga panek. Kogu rada tuli läbida etteantud aja jooksul.

Häirekeskuse võistlus-

punktis pidid lapsed ühe ülesandena teadma levinud lühinumbrite tähendust ja vajalikkust (nt perearsti nõuande telefon – 1220). Lapsed pidid oskama määrata nutiseadme abil oma asukoha koordinaate. Merepääste vabatahtlike juures tuli täpselt heita ujumisrõngast ning valida välja erinevate päästevestide seast kasutamiseks sobilik vest. Jahinduspunktis oli teemaks metsloomade tundmine naha ja sarvede järgi. Luua Metsanduskooli esindajad rääkisid mürgis-

test taimedest ja ohutust käitumisest looduses. Päeva lõpus jagati kõigile osalejatele Mürgistuskeskuse infomaterjale.

Elamuspanga mullipallid töid lastele kuuma ja võistluslikku päeva lõbusat vaheldust. Tehti trikke, kukerpallitati ning ehitati mullipallidest hiidtorne.

Ohutusolümpia toimumisele aitasid kaasa koostööpartnerid:

Kilingi-Nõmme päästekomando, Lääne Prefektuuri Pärnu politseijaoskond, Sise-

kaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži Paikuse õppekeskus, Kaitseliit, Naiskodukaitse Saarde Jaoskond, Maanteeamet, MTÜ Claabu Aabits, Häirekeskus Lääne keskus, Jaagupi Vabatahtlik Merepääste, Elamuspanga OÜ, Luua Metsanduskool, Mürgistuskeskus, Kadri Vaet, Külliki Kiiver, Avo Tursk, Väino Lill, Vaiga Lill, Ivi Hiie.

Erli Aasamets

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi direktor

2019 Tšehhi GLOBE mängud

Rahvusvahelistel Tšehhi GLOBE mängudel Kadanis esindasid Eestit viis Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilast – Hanna Tali, Berit Vahter, Johanna Tammist, Hans-Kristjan Raid ja Johannes-Aleksander Raid. Enne ja pärast GLOBE mängu tutvusime Prahaga, külastasime kunstimuuseumi, kõndisime üle Karli silla, nägime astronoomilist kella, sõitsime kõisraudteega ja palju muud huvitavat. Prahast liikumiseks kasutasime enamasti ühistransporti, mille alla kuuluvad – metroo, tramm, troll, buss, ring, kõisraudtee ja paadisõit.

Lühiülevaade neli päeva kestnud Tšehhi GLOBE mängudest.

Esimesel GLOBE mängude päeval toimus avatseremoonia, kus esinesid õpilased erinevate loominguiliste kavade, tutvustati üritusel osalevaid koole ja räägiti lahti erinevate päevade tegevused.

Teisel päeval toimusid presentatsioonid, meie projektiks oli «Weather impact on the air purity» (ilma mõju õhu kvaliteedile). Peale igat esitlust kirjutasime ettekandjatele tagasiside ja peale kõiki esitlusi jagati

need laiali. Meie projekti juures kiideti enim teaduslikkust ja head vormistust, selle eest oleme tänulikud Eesti GLOBE koordinaatorile Laura Altinile. Peale esitlusi oli vaba aeg ja seejärel toimusid ekskursioonid, meil avanes võimalus külastada Tšehhi suurimat pruunsöökaevandust. Õhtul olid õpilastele erinevad tegevused, vaadati filme ja toimusid erinevad loengud.

Kolmandal päeval sõitsime bussiga mägedesse ja seejärel osalesime maastikumängus. Meeskonnas olin mina koos Hansu ja nelja tšehhi tüdrukuga, Hanna, Berit ja Johanna olid meeskonnas kolme tšehhi poisiga. Maastikumängus oli 13 punkti, ja kuna enamus punkte olid tšehhi keeles, siis tšehhid tõlkisid meie jaoks jutu inglise keelde. Maastikumängu punktid olid seotud kohaliku ajaloo ja loodusega. Peale maastikumängu toimus paraad ja maakera veeretamine mööda Kadani tänavaid, mis päädis lõputseremooniaga linnaservas. Lõputseremoonial tänati kõiki osalenud koole ja kutsuti tagasi osalema ka järgmisel aastal.

Peale lõputseremooniat toimus kultuuride õhtu,

kus meie pakkusime kiluvõileibu, marjajäätise, köögiviljajäätise, küüslauguleibasid ning erinevaid Eesti maiustusi ja meeneid. Teised rahvused pakkusid koduseid pirukaid ja küpsiseid, lauldi ja tantsiti. Kõige kiiremini kadusid laualt kiluvõileivad ja suur nõudlus oli ka küüslauguleibade vastu, neid paluti järgmine aasta kastiga tuua. Kultuuriohtu toimus kooli siseöös ja seal oli ka lõke, kus sai vorste küpsetada ja juttu puhuda, paari tšehhiga rääkisime isegi keskööni.

Neljandal päeval sõime hommikusöögi, pakkisime asjad kokku, saime toidupaki ja asusime rongiga teele Karlovy Vary. Karlovy Varys ronisime mäkke, kus asub ka Tšehhi järeim kõisraudtee, seal oli ka palju

ilusad tänavad. Seal oli ka palju kuumaveallikate purskkaeve, kus veetemperatuur ulatus kuni 70 kraadini ja see vesi oli joodav, kuid tugeva raua maitsega.

Peale paari tundi Karlovy Varys sõitsime edasi Prahasse, kus veetsime kaks päeva ja seejärel suundusime tagasi Eestisse.

Täname projektiga aita-

mise eest õpetajaid Elli Altin ja Ly Rätsepa, Laura Altin ja Merli Ilvest.

Johannes-Aleksander Raid

KiNG 10. klass

Tali

Tali Põllumeeste Selts 120

8. juunil toimus Tali Seltsimaja juures üritus, millega tähistati põllumeeste suurt juubelit. Päev algas lipu heiskamise ja hümniga. Peep Kaljuste rääkis veidi Tali põllumeeste ajaloost, pikemaks vestluseks oli tal ette valmistatud töötuba. Jagati tänumedaleid, mille esimesteks omanikeks said Tali Põllumeeste Seltsi asutajaliikmete taluomanike järglased, kellest enamus olid antud üritusel ka esindatud. Medalid said samuti meie kohalikud põllumajandusega seotud tublid inimesed. Kaja Kübar tutvustas kultuurjõhvika kasvatamist, Eha Kuusk andis võimaluse maitsta ülimaltst vaid, võib ka öelda äkilisi tsillimoose, mida oli võimalus ka kaasa osta. Kohal oli Viire Talts oma siidikanadega, Lii Raudsepp ja Tarmo Kaljuste pakkusid mekkimiseks koduõlut, värsket hapukurki ning kohapeal suitsetatud ahvenat. Avatud oli ka meie kohalik „Butiik“, mille eestvedajateks Sirje Laasmaa ja Signe Post abilistega, võimalus oli osta pudi-padi, toidupoolist ning lastele oli välja mõeldud huvitav noolemäng. Suurt eluvust pakkus ka võimalus külastada OÜ Weiss uut lauta. Keskpäeval sai tutvuda Saarde Vabatahtlike Pritsumeeste tööga – lapsed said veevoolikust palle tulistada, põnevust pakus näitlik tule kustutamine ning mis juhtub siis, kui pannil süttinud õli veega kustutada. Kohal olid ka uued ja vanad põllutöömasinad, põnev oli vaadata vana „Niva“ ja tänapäevast „Claas“ kombaini, seisis ju mõlemad veel kõrvuti. Lapsed said sõita vineerautoga, mille ehitajaks Kristjan Aasav ning restaureerijaks Aleksander Vilinurm. Neil oli väga lõbus, kui mütsid sõidu ajal peast lendasid.

Selle eest, et rahvas terve päeva vastu peaks, hoolitsesid Resto usinad toitlustajad Tiina ja Aimar.

Selle meeldejäeva päeva eest täname sponsoreid: OÜ Weiss, OÜ Kaunsaare ja Metsis, mille poolt oli esindatud ka masinapark. Täname Aleksander ja Villu Vilinume, kes tõid välja vanaaja tööriistu ja tehni-

kat. Kohal käis ka Ivo Aasav enda ehitatud masinaga, millel ilus nimi „Poiss4“. Põnevust jagus kõigile.

Tänu kõigile abilistele!

Astrid Jõgiste
Tali Seltsimaja juhataja

Tali Lasteaed soovib head kooliteed

Tali Lasteaia koolisaatmispidu toimus 24. mail Tali Seltsimaja saalis.

Teele saadeti 7 koolilast: Ott-Sander Vilinurm, Egon Lensment, Abigail Kukke, Kris Kaljula, Ramon Kivisild, Kristen Vilistus, Kaspar Kingissepp.

Laste ja õpetajate ühistes lasteaia aastates on olnud palju päikest, vahel pilvi, ette on tulnud nii torme kui ka vihmapiisaraid. Tormid vaibusid, pisarad kuivasid ning pilve tagant piilus jälle päike. Oleme kindlad, et iga laps leiab üles oma vikerkaare.

Lasteaia lastesõprade lahkudes said lapsed kaasa oma enda koostatud esimese AABITSA. Lapsed kirjutasid oma nime Tali Lasteaia lõpetajate raamatusse, mis sai alguse 1983. aastal Veelikse lasteaia. Oleme edasi kandnud traditsiooni, mille algatajaks oli Ljudmilla Kuningas. Sellest raamatust leidsime lastega nende emade, isade, onude ja tädide nimesid.

Kooliminejate viimaseks lauluks lasteaia oli „Imemaa“, mille sõnade

autoriks Aimi Kollamaa ja viisi lõi Piia Salomon. Laul rääkis sellest, et lasteaed ongi üks ime- ja mängumaa, kus lapsed avastavad asju, millest enne ei teadnud nad.

3. juunil toimus Tali Lasteaia väljasõit, et veel viimast korda ühiselt lõbusasti aega veeta. Lapsevanema Kättlin Kingissepa eestvedamisel

läksime lõbutsema Pärnu Liikluskorraldusse, kus veedeti koos üks ütlemla tore päev.

Ilusat ja teguderohket kooliteed, armsad lapsed!

Jõudu ja jaksu teie uutele õpetajatele.

Aimi Kollamaa
Tali Lasteaia direktori kohusetäitja

Avatud reoveepuhastite päev Kilingi-Nõmmel

Saarde Kommunaal OÜ korraldas koostöös Eesti Vee-ettevõtete Liiduga (EVEL) 25. mail 2019. a avatud reoveepuhastite päeva.

Avatud reoveepuhastite päeva raames oli Saarde vallas avatud värskelt valminud Kilingi-Nõmme reoveepuhastite päev oli vallaelanike seas menukas ning kokku külastas Kilingi-Nõmme reoveepuhastit 36 inimest. Reoveepuhastit olid uudistama tulnud nii Päästeameti esindajad kui ka ümbruskonna tööstusettevõtete juhid. Lisaks said hea võimaluse tutvuda puhastite tööga ka Saarde Kommunaali töötajate lapsed, kel avanes võimalus näha, millega nende isad igapäevaselt tegelevad.

Päeva eesmärgiks oli suurendada elanike teadlikkust reovee puhastamisest. Külaskäigul reoveepuhastisse sai külastaja teada, kuidas reovee puhastatakse ning muud kasulikke infot, mis puudutab reoveekäitlust. Aasta-aastalt on tõusnud nõuded reovee puhastamise efektiivsusele ja sellest lähtudes on ehitatud ka uus Kilingi-Nõmme

reoveepuhasti, mis suudab puhastada reovee nõutud normide tasemele. Kilingi-Nõmme reoveepuhasti on ehitatud Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi kaasabil 2018. aastal.

Samuti on kõigile elanikele oluline teadustada, et siiani satub reoveepuhastitesse esemeid, mille koht pole mitte kanalisatsioonitorus. Seetõttu iga inimene peab hoolega mõtlema mida ja kuidas ta kanalisatsioonisüsteemi laseb. Kanalisatsioonitorud on mõeldud selleks, et juhtida ära vett, reovett ja tualettpaberit. WC-pott ei ole prügikast! Ära viska WC-potti: vatitikke, tampoone, kohvipaksu, rasva, majapidamis- ja toidujäätmeid, pakendeid, vanu riideid, lillepotte, jne.

Ummistuste ning nende tagajärgede likvideerimine on kulukas ja aeganõudev.

Reovee puhastamine võimaldab meil lastele pöörata puhta ja elamiskõlbliku keskkonna.

Morten Aasaroht
OÜ Saarde Kommunaal juhataja

Osühing Saarde Kommunaal võtab tööle BUSSIJUHI

(0,75 ametikohta) tööle asumisega alates 01. septembrist 2019. a

Töö kirjeldus

- Surju Põhikooli õpilasi teenindamine 23-kohalise autobussiga
- Tellimisel juhuveod

Nõudmised kandidaadile

- D-kategooria juhiload
- bussijuhi kutsetunnistus
- digikaart
- vastutustunne, hea suhtlemisoskus, nõusolek töötamiseks hajutatud tööajaga

Ettevõtte pakub

- Töötasu alates 600 (bruto) kuus
- Kaasaegsed töötingimused
- Ettevõttesisesed soodustused
- Koolitusvõimalust

Lisainfo

Töökoha asukoht: Surju piirkond Saarde vallas

Kandideerimiseks saata CV hiljemalt **16.08.2019** aadressile kommunaal@saarde.ee või postiga: Nõmme 22 Kilingi-Nõmme.

Lisainformatsioon

Morten Aasaroht, tel 5348 9179, kommunaal@saarde.ee

Surju Põhikool

Surju kooli tegemised

Maikuu on koolirahvale alati väga kiire. Õppeaasta lõpp, eksamid, klassiekskursioonid, võistlused ning tänupeod nõuavad palju energiat ning suvesoojuski koputab juba uksele. Nii jagus ka Surju Põhikoolil sellesse kuusse päris palju tegemisi.

SPORT. 8. klassi õpilased osalesid Paikuse (17.05) maakondlikul kergejõustikuvõistlusel, kus **Marten Kask** saavutas 800 m jooksus **3. koha** ja **Henri Viik** kuulitõukes **5. koha**.

22. mail toimus **ülekoooliline spordipäev**, kus olid nii traditsioonilised kui ka mittetraditsioonilised sportlikud tegevused nt. veekandmine katkise topsiga, jalgpalli täpsuslöögid jne. Väga palav päev lõppes 9. klassi õpilaste ja õpetajate vahelise jalgpallimatšiga, kus spordiala said valida õpilased, aga reeglid tegid õpetajad – väike värav, hiigelsuur pall. Õnneks lõppes mäng vigastusteta ja sõbraliku viigiga.

Pärnumaa koolide võistkondlik **kiirmaleturniir** toimus sel aastal meie kauaaegse maleõpetaja Raivo Raaliste sünniaastapäeval ja seal saavutas Surju kooli meeskond koosseisus **Martti Tarsalainen, Uku Tominga ja Kristjan Link 3. koha**. **25. mail** osaleti **Paul Kerese mälestusturniiril** ning sealt naasid medalitega lisaks eelnimetatutele ka **Keijo Mohnja ja Kristo Krivonogov** – tõsi küll, seekord oli tegemist kõigile jagatud mälestusmedalitega, sest vabas õhus toimuva turniiri peaesmärk on malemängust rõõmu tunda. Noortele avaldas muljet ka see, kuidas peaministri turniiri peakorraldaja vajadusel transameheks ümber kehastus.

29. mail osalesid algklasside õpilased **Karu Kati ja Karu Mati spordimängudel** Vändras, kus medaleid saadi järgnevalt: **Kert Heljas** – palliviskes **1. koht**,

Triinu Ojaste 60 m jooksus ja kau-gushüppes **2. koht**, **Richard J. S. Tori** palliviskes ja 60 m jooksus **3. koht**. Võistkondlikus pendelteatejooksus saadi 1. koht. Väikekoolide üldarvestuses jäi Surju Põhikoolile 3. koht. Tublisse meeskonda kuulusid veel Piibe Gerne, Kätlin Kodu, Bruno Koger, Robin Mittenbritt.

28. mai külastasid 5.-7. klassi õpilased Tallinnas Energia avastuskeskust, mis oli Pulsari astronoomiaviktoriaanil osalemise eest saadud auhind. Lapsed said planeetaariumietendusel uurida meie Päikesesüsteemi planeete ja osaleda virtuaalsel kosmosereisil. Energia avastuskeskus tutvustab muuhulgas põlevkivienergia ajalugu Eestis, erinevaid elektriga töötavaid masinaid ja mootoreid läbi ajaloo ning pakub võimaluse paljusid põnevaid asju ise proovida. Keskuses on rohkem kui sada eksponaati, mis võimaldavad eri füüsikanähtusi ise avastada ja uurida- käia kosmosekapslis, tuuletunnelis või tunda, kuidas staatiline elekter sul juuksed peas püsti tõstab. Energia avastuskeskus tõesti innustab lapsi loodus- ja reaalteaduste vastu huvi tundma.

31. mail pidas **9. klass tutipidu**. Hullati veega, käidi lasteaias mängimas ja tunti rõõmu, et kool hakkab lõppema. Viimane suur katsumus – lõpuüksamid – tuleb samuti veel edukalt läbida.

4. juunil toimus **direktori vastuvõtt**, kuhu olid kutsutud tublid õpilased koos vanematega, kogu kooli 70 õpilasest lausa 54. Kuulati Kilingi-Nõmme Muusikakooli akordionikontserti ja söödi torti.

06. juunil Pärnumaa omavalitsuste liidu (POL) korraldatud **edukate õpilaste tänapäevale** olid palutud Surju Põhikoolist õpetaja Marge Leppik, 4.klassi õpilane Lisandra Mohnja ja 9. klassi õpilane Alex-Sander Mõnuvere.

Suurel osal algklassilastest oli

Kooli spordipäev

mais võimalus veeta meeldejäädav päev Tallinnas. Käidi vanalinnas ekskursioonil, külastati NUKU muuseumi ja vaadati NUKU teatri etendust (p)ÖÖ. Eriti meeldejäädav oli muuseum, kus suurepäraseks giidiks oli Surju kooli endine õpilane Iti Niinemets.

Kevad tõi häid uudiseid rahvusvahelise koostöö vallast. **SA Archimedes** andis teada, et kool on saanud rahastuse Erasmus+ õpirändeprojektile “21. sajandi kool”, mille käigus saavad kuus Surju õpetajat osaleda järgmisel õppeaastal kursustel Maltal, Itaalias, Kreekas ja Horvaatias. Projekti eesmärk on tõhustada uuenenud õpikäsituse elluviimist Surju koolis, kuna kooli üks eesmärk on toetada õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut. Kool peab väga oluliseks pakkuda kaasaegset, 21. sajandi nõuetele vastavat haridust, kus põhirõhk on loovuse, kriitilise mõtlemise ja infoanalüüsioskuste arendamisel. Oluline on väga heal tasemel võõrkeeleõpe ja digiõpetus, et õpilased saaksid konkurentsivõimelise hariduse ka väikesest koolist.

Lisaks Erasmus+ projektidele tegeletakse Surjus ka eTwinninguga, mis tähendab rahvusvahelist veebipõhist koostööd nii Eesti kui välismaa koolidega. Eelmisel

aastal sai kool eTwinningu kooli aunimetuse, koolis töötab hetkel kaks eTwinningu mentorit – Signe Reidla ja Ave Kartau. Neil oli võimalus maikuu osaleda Helsingis Baltimaade ja Soome eTwinningu mentorite ühisseminaril. Sellel aastal said õpetajad kaks projekti kvaliteedimärki, mis antakse silmapaistvate eTwinningu projektide eest. Projekt “Värvid looduses” valmis koostöös Sindi Gümnaasiumi ja Peetri Lasteaed-Põhikooliga ning “Animation and me” koostöös Itaalia kooliga. Õpetajad olid kutsutud Tallinnasse tänuüritusele, projektidega on võimalus lähemalt tutvuda kooli kodulehel.

Järgmisel aastal jätkub ka Erasmus+ koostööprojekt Poola, Bulgaaria ja Läti õpilastega, mille käigus on Surju kooli õpilastel võimalus veeta meeldejäädav nädal partnerkoolides ning osaleda erinevates loodusainet tutvustavates tegevustes.

Maikuu toimus koolis **foto-võistlus “Kevad õuel”**. Väga aktiivselt osales 6. klass, kes tegid palju toreid pilte. Võitjate väljaselgitamine toimus kooli kevadpeol, kus oli võimalik oma lemmiku poolt hääletada. Kohad jagunesid järgnevalt: **I KOHT Lume Tuum, II KOHT Reimo**

Luik ja III KOHT Keity Pärna. Väga huvitavaid pilte saatsid veel **Sandra Ristikivi, Anne-Lissy Lebedeva ja Sander Täheamaa**.

MTÜ Tarvastu Kool koostöös MTÜ Nukufilmi Lastestuudioga kutsus õpilasi osalema rahvusvahelisel Heino Parsi nim VI **animafilmide festivalil**. Sel aastal oli teemaks “TANTS, TANTS, KEERUTA, LAULA, MÄNGI, NAERATA!”

Meie koolist esitasid oma filmi festivalile 9. klassi õpilased **Georg Gerne ja Kristjan Kiviselg**. 2019. aasta festivalile laekus 51 animafilmi 6 erinevast riigist. Lisaks Eestile saadeti filme Poolast, Bulgaariast, Portugalist, Kreekast, Itaaliast (Sitsiliast). Lõppüritusele kutsuti parimate filmide loojad. Meie kooli filmi seekord välja ei valitud.

2020 aastal toimub juba VII Heino Parsi nimeline animafestival, mille teemaks on “Citius, altius, fortius!”.

Soovime kõigile õpilastele, vanematele ja õpetajatele kosutavat suvepuhkust, et uuel õppeaastal jälle uue hooga alustada.

*Sündmusi kajastas
õpetaja Maarit Koger*

Marutaud on surmav, kuid 100% ennetatav

Eesti on juba kuuendat aastat marutaudi vaba maa, kuid selle staatuse säilitamiseks on oluline roll lemmikloomade vaktsineerimisel. Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) teostab kaks korda aastas metsloomade marutaudi-vastast vaktsineerimist, kuid ka koerad ja kassid peavad olema vaktsineeritud.

VTA loomatervise ja -heaolu osakonnajuhataja Harles Kaup rõhutab, et lemmikloomad peavad olema regulaarselt vaktsineeritud. „Haiguse ärahoidmiseks tuleb pöörduda loomaarsti poole ning lasta vähemalt kord kahe aasta jooksul kass või koer marutaudi vastu vaktsineerida.“ Vaktsiin on kõigile tasuta. „Riik toetab marutaudi-vastast vaktsineerimist tagades volitatud veterinaararstidele vaktsiini ning süstiks vajali-

kud vahendid,“ lisas Kaup.

Marutaud on levinud meie naaberriigis, samuti on sellel aastal marutaudi juhtumeid olnud Poolas, Rumeenias ja Türgis. Eelmisel aastal tuvastati juhtum Leedus. „Kuna inimesed reisivad palju, siis võib juhtuda, et haigus tuuakse kaasa välisriigist.“ Marutaudist tingitud inimeste surmajuhtumid on suures osas seotud koerahammustusega. „Käesoleval aastal oli juhtum Norras, kus suri noor naine, kes oli välisriigis koeralt hammustada saanud ning tagasi kodumaale naastes diagnoositi marutõbi,“ selgitas Kaup marutaudi ohlikust.

Harles Kaup annab seitse soovitusi, kuidas marutaudi ennetada:

- Vaktsineeri oma koera ja kassi

regulaarselt marutaudi vastu. Tee seda vähemalt üks kord kahe aasta jooksul!

- Ära lase oma loomi hulkuma!
- Välti kokkupuuteid võõraste kodu- ja metsloomadega.
- Õpeta lastele, et võõraid kodu- ja metsloomi ei tohi puutuda, isegi kui nad näivad sõbralikud.
- Kui sinu lemmikloom saab pureda, siis teavita sellest loomaarsti.
- Kui saad hammustada, pöördu kiiresti traumapunkti või perearsti poole.
- Lemmikloomaga reisimisel järgi loomadega reisimise reegleid.

Lugupidamisega
Elen Kurvits

VTA kommunikatsioonispetsialist

Tervise Tugi OÜ kutsub kõiki huvilisi veresooni kontrollima.

Kas Teil on kõrge vererõhk?
Kas Teil on kõrge kolesteroolitase?
Kas Teil on perekonnas esinenud südame-veresoonkonna haigusi?
Kui jah, siis on Teil kõrge risk haigestuda jalaarterite ateroskleroosi.
Jalaarterite ja vererõhu kontrollimine toimub kolmapäeval, 3. juulil alates 9.00 Kilingi-Nõmme klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme).

Vastuvõtule tuleb end eelnevalt kirja panna.
Registreerimine toimub tööpäevadel kell 9-12 tel 5698 5633.

Protseduur maksab 10 eurot.
Eriti on oodatud inimesed, kellel esineb sageli säärelihastes valu ja krampihooge.

Hooli endast ja tule kontrolli!

Surju lasteaed

Surju lasteaia aastaring 2019

Üks aastaring on jälle täis saanud ja lasteaia 30. lend pidulikult kooliteele saadetud. Lasteaia lõpetasid 9 väga tublit last: Elisabeth Virkus, Berit Sults, Sandra Juust, Marvin Juust, Revon Remmel, Lisandra Heljas, Annabell Ehrstein, Lorette Koger ja Mirko Gustav Kosenkranius. Tuult neile tiibadesse!

Kevadpidu algas kõige nooremate laste esinemisega, kes julgelt lugesid Ott Arderi luuletust „Pisike puu”. Seejärel said sõna lasteaia vanema rühma lapsed, kes esitasid põimiku luuletustest ja lauludest, mis kajastasid laste tööd lasteaias. Esinejate etteaste oli tore ja südamlik. Õpetajad Jane Ats ja Gerli Kuusekänd olid luuletuste õpetamisega tõsiselt vaeva näinud ning tulemus oli suurepärase. Laulud õpetas selgeks muusikaõpetaja Piia Salomon, õpetaja abid Anneli Mägi, Tiiu Isand ja Merje Holm kaunistasid saali, kõitsid piibelehed kimp, katsid kohvilaua. Kooli logopeed-eripedagoog Hilve Kivi-

põld-Verbitskase tunnid koolieelikutele andsid suure lisaväärtuse meie õpetajate kooliküpsuse saavutamisel.

Helitehnikuna proovisid kätt meie endised kasvandikud Georg Gerne ja Henri Viik, kes said ülesandega suurepäraselt hakkama.

Peokülalisi ja õnnitlejaid oli palju. Head soovid koos kingitusega lasteaia õpetajatele andsid üle vallavanem Eiko Tammist, abivallavanem Jaanus Männik ning vallavolikogu esinaine

Kadri-Aija Viik. Ka lasteaia poolt oli igale lõpetajale kingitus ja lillekimp, samuti peeti meeles kogu personali. Kooli 8.kl. õpilased koos klassijuhataja Maarit Kogeriga ning õpetaja Kristi Tammega olid õnnitlejate seas.

Peale pildistamist said kõik peolised maiustada tordi ja puuviljadega. Tordi valmistasid kooli kokad Kaidi ja Reet, kellele siinkohal südamlikud tänusõnad! Järgnevalt tänati lapseva-

nemaid, kes millegi erilise poolest silma on paistnud. Nendeks olid Janeli Rohtla, Urmas Kosenkranius, Vallo Remmel, Almer Meibaum, Angeelika Siigur ja Urmas Holm. Täna kõiki õppeaasta eduka kordamineku eest!

Aasta jooksul toimus meil mitmeid õppetööd rikastavaid üritusi nagu teatri külastused, tore jõulupidu koos koduste lastega, vastlapäeva tähistamine Jõuluvana Korstna

talus, vahva kostüümitrall ja volbrihommik, esinemine Surju hooldekodus, vanema rühma põnev lasteaiaaõ koos kinokülastusega, kooli Oma Riigi 14.aastapäeval osalemine, isadepäev, emadepäev õues ning kevadpidu.

Laste arengu toetamiseks alustasime sel õppeaastal Montessori pedagoogika meetodite rakendamise. Nimetatud pedagoogika lähtub põhimõttest, et kõike abstraktset, mida soovime lapsele õpetada, peab laps saama vahendite abil tunnetada. Ehk kui õpetada ringi, siis seda saab käega katsuda, niisamuti ka hulki, häälikuid ja tähekejusid. Nii jõuab lapse teadvusesse põhjalikum teadmine maailmast, milles ta kasvab ning see on loomulik, kui õppida midagi pelgalt vaadeldes või kuulates. Sellises kasvukeskkonnas areneb laps, kes on iseseisv, enesekindlam ning keskendumisvõimelisem.

Sel õppeaastal hoogustus koostöö lastevanematega. Näiteks toimus nooremas

rühmas ettevõtmine, mille idee tuli Velli Gernelt ning mille käigus tõi üks vanavanem puitmaterjali, millest valmistati koos lastega lillekastid. Üks lillekast kingiti Surju hooldekodule, millesse istutati tomatid, teine lillekast on lasteaias ja sinna külvatakse õpetaja koos lastega kressiseemned.

Nüüd on lastel võimalik näha seemne idanemisprotsessi ja taimeks kasvamist ning ära õppida erinevate taimeosade nimed.

Soovime uuel õppeaastal rohkem rakendada Montessori põhimõtteid oma õppe-tegevuste läbiviimisel.

Juulikuus on lasteaias kollektiivpuhkus. Augustis ootame aga kõiki vanu ja uusi lapsi lasteaeda! Lasteaiakohad on sügiseks täitunud sajaprotsendiliselt ning ka järgmiseks õppeaastaks on juba 7 sooviavaldust esitatud.

Soovin kõigile kosutavat suvepuhkust ning mõnusat ajaveetmist koos oma lastega!

Silja Ilomets

Surju lasteaia direktor

Saarde läbi ajaloo prisma

217

1958

1. juunil peeti linnas lah-tised laske-meistrivõistlused standardlaskmises 3x10 – märkleht nr 7 m. Kolm esimest said ALMAVÜ rajooni-nikomitee diplomid. Esikoha sai A. Mitt „1. Mai“ kolhoosist, II koha Ants Sumberg keskkoolist ja III koha Enno Kaasikmäe haiglast.

6. ja 7. juunil peeti rajooni koolinoorte spartakiaad. Esimesel päeval peeti laske-võistlused 15.-18. a poeg- ja tütarlastele. Teisel päeval toimus võistluste avamine Tihemetsa Metsatehnikumi juures, kuhu olid kogunenud osavõtjad Kilingi-Nõmme Keskkoolist, Väljaküla, Kanaküla, Tali, Veelikse, Alliku, Ristiküla, Häädemeeste, Metsapöole, Võiduküla, Kabli ja Massiaru koolide võistkonnad. Tihemetsa staadionil võisteldi kergejõustikus, korv- ja võrkpallis. Laskmises sai poistest parima tulemuse Mait Ollino 222 silmaga ja tüdrukutest Mare Sumberg 104 silmaga.

8. juunil andis kultuurimajas kontserdi Kilingi-Nõmme naiskoor Anna Sumbergi juhatusel. Kontserdil olid kaastegevad Pärnu linna Kuursaali isetegevuslased ja Kilingi-Nõmme Keskkooli akrobaadid Eha Salumets,

All-raudtee äärde välja veetud metsamaterjali laoplatz Laiksaare metskonnas

Mare Olde, Ants Sumberg ja Aavo Avalo.

Kilingi-Nõmme MTJ peainsener Ilmar Soobik käis rannas „Merikulla“ kolhoosis uut DT-54 traktorit üle andmas.

17. juunil peeti kultuurimajas loeng rahvusvahelisest olukorrast, lektoriks seltsimees Vask EKP Keskkomiteest.

Kilingi-Nõmme raamatupoe nr 55 juhataja Elmar Metsnik ja müüja Evi Tobi olid tublid Lenini teoste tellijad. Poel oli kohustus tellida ja inimestele ning asutustele nõ „kaela määrada“ 100 tellimust, kuid Kilingi-Nõmme raamatupood oli teinud juba 111 tellimust.

Linnas said uue kruu-

sakatte 14 tänavat, Kooli tänava kanalisatsioon viidi ojani, ehitati kanalisatsioon kesklinnas sadevete ärajuhtimiseks, võõrastemaja juurde (Pärnu 51, nüüd 53) valmis parkimisplats autodele, Raba tn ümbruse pinnavee ärajuhtimiseks oli puhastatud olemasolev peakraav ja selle tulemusena said ümbruskonna majade keldrid kuivemaks. Kui varem oli sauna tööd häirinud katkendlik vool, kütuse vähesus, bensiini hais leiliruumis ja vee tassimine pangeka kõrval olevast järvest, siis selleks suveks olid need probleemid kadunud.

Jaanipäeva õhtul oli linnas sadanud nagu oavarrest ja jaaniõhtu kontsert toimus

kultuurimajas sees. Meeskoor Hille Sivi juhatusel alustas kontserti lauluga „Au Nõukogude võimule“, naised laulsid M. Lüdigi „Koitu“.

20. juunist 10. juulini organiseeriti teetööde hoog-tööpäevad – remonditi Kilingi-Nõmme – Pändi ja Napsu teed.

Aktiivse osavõtu eest ajakirjanduses ja raadios autasustati ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga maakirjasaatjat Kilingi-Nõmme Keskkooli õppeala juhatajat Meida Laarmanni.

II järgu ordeniga „Ema Au“ autasustati Hilda Laanepõldu Stalini nimelisest kolhoosist Talil, kes kasvatanud 8 last.

24. juunil peeti noorte

Kitsarööpmeline metsaveo rong töömeestega

suvepäevad Talil.

Jaanipäeval kolis oma uude majja Öhtu tänaval Kilingi-Nõmme Remonditehnikajaama mehaanik Elmar Toodu abikaasa Ernaga. Maja oli oma kätega ehitatud. Kõrval oli veel mitmeid pooleliolevaid maju. Linnas oli üldse ehitusjärgus 11 elamut, kuigi ehitusmaterjalidest tunti puudust.

Suvel käisid õpilased Kantsi tänava koolimaja õppe-katseaias kaks korda nädalas tööl, nn aiapäevadel, saades töö eest hindeid. Juhendas õpetaja Anna Sumberg. Tublid olid Eda Saluri, Ilme Tõnsing, Helle Ilves, Meeta Lüll, Arne Sarapuu ja Koit Ollino.

28. juunil oli Tihemetsa Metsatehnikumi 42 diplomandile lõpupäev tehnikumis.

Kilingi-Nõmme Rahvakohus karistas 1 aastase vabadusekaotusega Stalini

nimelise kolhoosi kolhoosnikku, kes valmistas puskarit omale ja kudedele, kasutades selleks oma naturaaltöötasuna saadud nisu. Seda tegid muidugi ka teised. Kolhoosi pidudel ja ka Tali kooli avamispeol olid lauad olnud täis puskarit nõ vabalt võtmiseks.

Kilingi-Nõmmes töötas Tallinna Metsakeemia Majandi heaks vaigukogujate brigaad, kuhu kuulusid Jaan Reidla, Eino Reidla, Juhan Kurm, August Ruukel, Oskar Maide, Heinrich Voll, Arnold Kurm. Piirkonna vaigutusmeistrina töötas Arnold Olm.

Kilingi-Nõmme Metsamajand sai Maranal valmis naftabaasi ja vesivarustuse tootmiskeskuste vahel. Jõujaama seati üles 125 HJ lokomobiil elektrivoolu tootmiseks.

jätukub
Olev Paukson

SPORT

Saarde atleet 2019

Saardes selgitatakse atleete triatlonil/duatlonil ja kergejõustiku mitmevõistlusel osavõtjate hulga 17. korda.

Rahvaspordisari Saarde liigub 2019 jätkub neljanda etapiga, 17. Kilingi-Nõmme triatloniga, 28. juulil. Saarde

atleet II osavõistlus jääb kooli algusesse, mil toimuvad kergejõustiku mitmevõistlused. 6. septembril leiab aset IV koolispordi mitmevõistlus ja 7. septembril 17. Kilingi-Nõmme mitmevõistlus. Triatlonil/duatlonil ning mitmevõistlusel osalejate hulga selguvad 2019 Saarde atleedid neljateist-

kümnes vanuseklassis. Lisaks selgitatakse Kilingi-Nõmme staadionil 7. septembril toimuva mitmevõistluse käigus Pärnumaa meistrid kergejõustikus.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

Lastekaitsepäev Saardes

Sel aastal tähistati Lastekaitsepäeva Saardes varasemast pisut sportlikumalt, sest tähtsa päeva korraldamise järg oli jõudnud spordihoone pere kätte. Kilingi-Nõmme staadionil ja selle ümber jätkus sagimist neljaks tunniks. Mitmete ringijuhendajate ja spordihoonete personali abiga tegutses staadionil 12 erinevat

kontrollpunkti, mille läbimisel hangiti päevapassile templeid. Võistlemisele sel päeval rõhku ei pandud. Kilingi-Nõmme Majandusühistu poolt välja pandud tervislikud auhinnad loosisi 155 matkapassi vahel.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

Lõppes TV 10 OS 48. hooaeg

KiNG õpilastest pääses 15.-16. juunil Tartus toimunud TV 10 OS mitmevõistluse finaali ainsana Greete-Liis Krapp. Varasematel etappidel mitu medalit võitnud neiu lootis ka mitmevõistluses kohta vähemalt esikuuik. Kettaheide oli Greete-Liisi üks trumpala. Libedal ringil heitmist häiris varasem hüppeliigesetrauma sedavõrd, et kaks esimest katset lendasid võrku. Kindlapeale tehtud kolmas katse kaldus napilt sektorist välja. Möistagi nõrduinult, jätkas Greete-Liis võistlemist kuulitõukes, kus saavutas 13.57 m alavõidu. Järgmisi võistlusi silmas pidades ja kadunud lootust kõrges mängus kaasa lüüa, otsustas Greete-Liis võistluse palliviske eel pooleli jätta. Uus eesmärk on võistelda hästi 29.-30. juunil Rakveres toimuvatel Eesti MV ja 9-10. juulil Pärnu Rannastaadionil toimuvatel Rukkilillemängudel.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

29.06.2019 Köveri Puhkekeskus
Seljaku, Köveri küla
Saarde vald, Pärnumaa

Köveri Spordipäev TRIATLON

11.30 Laste duatlon
200+600+200

12.00 Köveri triatlon /võistkondlik triatlon
0,5 + 15,0 + 5,0

12.00 Vibuvõistlus Köveri Eri

14.00 Võistkondlik SUP-aerutamine
(4x500 m)

14.30 Vankiralli
(600 m) vajalik lapsevanker koos „lapsega“

Juhendid www.sksaarde.ee

TÖLLA ALGKOOLI
KOKKUTULEK
24. AUGUST 2019

MÄLESTUSED
Kavas on nii suulised kui kirjalikud mälestused-raamatu esitus

ÜKSTEISE ÄRATUNDMINE
Kokku saavad endised kooli vilistlased

SUPP JA SIIBERDAMINE
Lõunaks soe supp

OOTAME KÕIKI "TÖLLAKAID"
12:00 Kivi avamine kooli asukohas
14:00 Kogunemine järve äärde.
Kaasa oma piknikukorv!

Võidutule jagamine Saarde vallas

Kell 15.00 jõuab presidendi süüdatud võidutuli Uulu ning hakkab liikuma Saarde vallas järgnevalt:

kell 15.30 Surju teeninduskeskus

kell 15.55 RMK Laiksaare kontor

kell 16.10 Tali teeninduspunkt

16.40 Voltveti mõis

16.55 Tõlla

17.15 Kanaküla kauplus

17.35 Kilingi-Nõmmes Vabadusõjas langenute mälestussamba juures

RISTIKÜLA JAANIPÄEV

21.06.2019 18.00
RISTIKÜLA KÜLAPLATSIL

Jaanimängud suurtele ja väikestele.

KARAOKE

Lastele hullamiseks batuut

ansambel GÜNF

Toitlustust pakub RESTO

Korraldaja: Ristiküla Külaselts

Aiapäev

ALLIKUKIVI VEINIMÕISAS
14. juuli / 12⁰⁰-17⁰⁰

12:30 jalutuskäik-loeng aias "Laisa aedniku aed ehk tark toimetamine aias" (Erna Gross)

14:00 jalutuskäik-loeng pargis "Mänd - pikad okkad, kuusk - lühikesed okkad ehk puudest mitme külje pealt" (Marje Kask)

15:30 õpituba "Hõrk ja maitseküllane koduvein oma aiast" (Raili Hein)

Avatud on kohvik / Arveldamine sularahas
Täiendav info: info@allikukivi.ee või 525 2800
Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnumaa

AIA PÄRLID Interreg Estonia-Latvia European Regional Development Fund EUROPEAN UNION ALLIKUKIVI VEINIMÕISAS

Üritus viiakse läbi autot tasuta. Programmi korraldajaks on Saarde valla vabariiklik kultuurikeskus, kuhu on kutsutud ka teisi huvilisi.

PÄRNU FK

PÄRNU FOTOKLUBI
ÜLEVAATENÄITUS 2018

KILINGI-NÕMME KLUBIS
4. juuni - 31. juuli 2019

osalejad:
Henn Soodla, Ülo Soomets, Urmas Luik, Valdur Maibach, Liivi Pihlasalu, Margit Jaanson, Aiver Oja, Rein Holtsmann, Karmen Kärge, Aiki Järviste, Silvia Saard, Vaike Vaga, Ave Hõovel, Kersti Järva, Tiina Liinak, Andrus Liinak

Kilingi-Nõmme Lipuväljakul

23. juunil kell 10.00

VÕIDUPÜHA TÄHISTAMINE

Suveaias kell 10.30

EAKATE HOMMIKUKOHOV

ESINEVAD TAIDLEJAD

Bussid Võidupüha tähistamisele väljuvad:

9.00 Kanaküla	8.30 Jäärja
9.10 Kamali	8.45 Veelikse
9.20 Tõlla	9.00 Tali
9.30 Riitsaare	9.15 Laiksaare
9.40 Tihemetsa	9.40 Kalita
9.45 Allikukivi	9.50 Kilingi-Nõmme
9.55 Kilingi-Nõmme	

Kell 12.00 kalmistupüha Saarde kalmistul.
Kell 11.45 sõidab buss suveaiast Saarde kalmistule.
Kilingi-Nõmmest tagasi sõidavad bussid kokkuleppel.

22. juuni

Tali Seltsimaja pargis

jaanipäev

Õhtut veab Tiit Savason
ÜRITUS ON TASUTA!!!

19.00 võistlused lastele,
20.00 tantsivad kohalikud tantsulapsed,
21.00 alustab ansambel "Vanad Sõbrad",
süütame lõkke, võistlused täiskasvanutele,
kohal ka välibaar.

Info: 51 84 634 Astrid

22. JUUNIL 2019
KELL 20.00

KALITA JAANISIMMAN

TANTSUKS: UDO JAKOBSON

-JAANIMÄNGUD-
-GRILLIMISVÕIMALUS-
-KOHAEAL PUHVET-
-DISKO KOIDUNI-

TULGE KÕIK!

JAANITULI KILINGI-NÕMME SUVEAIAS

23. JUUNIL KELL 20.00

JAANIMÄNGUD KÕIGILE!

ERALDI ARVESTUS SAARDE VALLA ETEVÕTETE VÕISTKONDADELE. AUMIINAD!

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL PROJEKT
ÕHTUJUHT ANDRES VISNAPUU

Tasuta

info: www.knklubi.ee
kultuur@saarde.ee
Kilingi-Nõmme klubi

ÜLDEHITUS

REMONT JA VIIMISTLUS
HOONETE SURVEPESU
POTTSEPATÖÖD

Siiber OÜ

+372 5615 6680
siiberehitus@gmail.com

Kilingi-Nõmme linnapäevad

12, 13, 14 juuli

Reede

kell 11 – 14 näitus „Kilingi-Nõmme tuletõrje 125” Kilingi-Nõmme klubis
kell 18 lastele „Teater kohvis” Pilet 3€, perekaardiga 7 € suveaias
kell 19 luuleõhtu muusikaliste vahepaladega Saarde kiriku käärkambris
kell 20 Linnapäevade avamine Lavi järve ääres
Livonia simman Lavi järve ääres.
Tule oma piknikukorviga.
Tähistame Euroopa kultuurikülade 20. aastapäeva.

Laupäev

kell 5 – 10 kalapüügi võistlus Saarde paisjärvel
kell 9 laat kesklinnas
kell 10 Linnapäevade suveaias:
• koduleivakonkurss
• käsitöölaat ja -õpitoad
• lastelaat – käsitöö müügilett ja „kirbukas”

tuletõrjevõistlus lastele ja noortele, korstnapühkija, miiniväli,
tuleohutusala virtuaalreaalsusmäng, veeohutus - basseini
Retrofoto – „KA SINUST VÕIB SAADA TULETÕRJUJA”

kell 10 3 x 3 tänavakorvpallskatepargis
kell 10 kalmistupüha ehk mälestusteenistus apostlik-õigeusu
kalmistul Kantsi mäel. Viib läbi ülempreester Ardalion Keskküla

kell 11 esineb võimlemisklubi Githa
kell 12 Trio "COMMENT ALLEZ-VOUS" Jaapanist
(rahvusvahelise suupillifestivali valikkontsert)
kell 13 meie oma rahvatantsu- ja laulupidu
kell 16 Tihemetsa vs. Kilingi-Nõmme: jalgpall
Tihemetsa staadionil
õhtu suveaias
kell 18 veinikonkurss
kell 20 pidu

ansambel Laine ja Regatt
pilet juunis 8 €, juulis 12 €, koha peal 15 €,
Lapsed kuni 12 a (k.a) tasuta, kui nad on koos vanemaga.

Pühapäev

kell 9 laat suveaias
kell 11 taidlejate kontsert suveaias

kell 11 kodulooline jalutuskäik (kogunemine Saarde Saja Tamme salu juures)
kell 12 discgolf (Kilingi-Nõmme discgolfi rajal) hind 3€

kell 12 – 17 aiapäev Allikukivi Veinimõisas
kell 15 Saarde rannakuningas ja -kuninganna rannavõrkpallis (Õhtu t 27), hind 10€

kell 17 orelikontsert. Esinevad Ines Maidre (orel) ja Ingmar Simson-Valtin (viul) Saarde kirikus

kodukohvikud
vaata kaarti!

vaata lisaks

www.knklubi.ee
kultuur@saarde.ee
www.sksaarde.ee

 Kilingi-Nõmme linnapäevad

Kalapüügi Võistlus

LAUPÄEVAL 13.07

LISAINFO:

1. Registreerimine kell 5.00 - 6.00
2. Kalapüük kell 6.00 - 10.00
3. Püük toimub järve pealt oma veesõidukiga (paat, kanuu vms) või kalda pealt.
4. Võistelda saab individuaalselt või võistkondlikult. Korraga ei saa võistelda mõlemas. Tuleb teha valik. Noorte, täiskasvanute ja võistkondade arvustus on eraldi.
5. Püügivahendiks on käsiõng. Tagavaraks võib olla veel üks.
6. Kalade hoiustamiseks peab olema KALASUMP. Abivahend on kahv.
7. Arvesse lähevad kõik kalaliigid. Alamõõdulised kalad kaalutakse ja lastakse ottevaatlikult järve tagasi.
8. Võistlejad on kohustatud järgima kehtivaid kalapüügieeskirju. Kõik võistlejad on järve ääres omal vastutusel.
9. Korraldajal on õigus muuta võistlustingimusi. Erimeelsuste puhul on peakohtuniku sõna otsustav ja lõplik!

TEKINUD PRÜGI, VÕTAME ENDAGA KAAS!

SAARDE PAISJÄRV

MUU INFO : +372 58 371 490

KODULEIVA- JA MÄÄRDEVÕIDEKONKURSS

Kuulutame välja Kilingi-Nõmme linnapäevade raames

VI koduleiva- ja määrdevõidekonkursi

13. juulil 2019.

Eelregistreerimine toimub 30. juunini 2019.

Oma osalemise soovist anna teada meiliaadressil saimake@gmail.com

Kui osalemas on alla kaheksa osavõtja, siis konkursi ei toimu!

KODUVEINIKONKURSS Kilingi-Nõmme linnapäevadel

Otsige omatehtud veinid välja, pühkige tolmust puhtaks ja konkursile! Osalema on oodatud hobitegijad.

Konkursiveini kategooriad: valge kuiv, valge poolkuiv/poolmagus, valge dessert, punane kuiv, punane poolkuiv/poolmagus, punane dessert, siider, vahuvein.

Konkursi tingimused

1. Veinid saab kohale tuua alates 1. juulist kuni 10. juulini Kilingi-Nõmme klubisse esmapäevast reedeni kl 10–15. Muudel aegadel on veinide kohaletoomine ainult kokkuleppel (tel 5569 5715).
2. Pudeli minimaalne suurus on 0,5 l, soovitatavalt traditsiooniline veinipudel, mitte näiteks plastist limonaadipudel.
3. Pudelil peab olema silt. Sildil on kohustuslikud järgmised andmed:
 - valmistamise aasta
 - veini nimi. Kohustuslik on märkida tooraine, mitme eri tooraine puhul kirjutage need järjekorras vastavalt osakaalule, alustades suurimast. Võimalusel märkida ka veini kangus.
4. Iga erineva veini jaoks peab olema eraldi ümbrik, mis sisaldab infot nii veini kui ka veini valmistaja kohta (nimi, aadress, meiliaadress, telefoninumber). Ümbrikul peab olema sama veini nimi, mis pudelil.

Eelvooru saavad kõik õigesti vormistatud veinid ja vastavalt veinipudelil leiduvale infole tehakse pimedegustatsioon.

Hindajateks on nii veiniasjatundjaid kui ka mitteprofessionaalid.

Koduveinikonkursi finaali toimub tavapäraselt Kilingi-Nõmme linnapäevadel algusega kell 18.00 suveaias.

Võitjad kuulutatakse välja 13. juuli õhtul kontserdi ajal. Konkursil osalejad saavad kontserdile tasuta.

Info: kultuur@saarde.ee, www.knklubi.ee, tel 5569 5715

Kilingi-Nõmme linnapäevad

12, 13, 14 juuli

SAARDE VALD

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS

laupäeval, 13. juulil, väravad avatud kell 18.00

kell 20.00 **ansambel LAINE**

tantsuks mängib **REGATT**

veinikonkurss

Piletinfo: juunis 8 €, juulis 12 €, kohapeal 15 €, lapsed kuni 12 a (kaasa arvatud) saavad sisse tasuta, kui nad on koos vanematega.

vaata lisaks www.knklubi.ee kultuur@saarde.ee Kilingi-Nõmme linnapäevad

Kilingi-Nõmme linnapäevad

12, 13, 14 juuli

SAARDE VALD

KILINGI-NÕMME 125. TULETÖÖ

SPORT

Laupäev 13. juuli

kell 10.00 3 x 3 tänavakorvpall (scatepark või staadion)
kell 16.00 Tihemetsa vs. Kilingi-Nõmme jalgpall (Tihemetsa staadion)
NB! Lastele jalgpalli kaugus-, täpsuslöögi võistlused

Pühapäev 14. juuli

kell 12.00 disc-golf
kell 15.00 Saarde rannakunigas ja -kuninganna rannavõrkpallis

kodukohvikud

vaata lisaks www.knklubi.ee kultuur@saarde.ee Kilingi-Nõmme linnapäevad

Juulikuu toimetused Saarde kirikus

25. juunist kuni 4. augustini toimuvad igapäevased missad mittetavapärase graafiku alusel.

Missade algusaegade kohta saab teavet telefonil 527 1563 (Arvet).

Kilingi-Nõmme linnapäevad

Kontsert Saarde kirikus

Pühapäeval

14. juulil kell 17.00

LEGENDID

PÜHAKOJAS

Ingmar KAVAS

Simson-Valtin viiul

J.S. Bach

Ines Maidre orel

A. Vitali

R. Sløgedal

E. Oja

SAARDE VALD

EESTI KULTUURKAPITAL

KILINGI-NÕMME LINNAPÄEVADE AIAKOHVIKUD

12-14 JUULI 2019

1. Metsamajandi kohvik
Pärnu t 2
L, 13 - 18
2. Retrokohvik "Ladu 5"
Turu hoovis
L, 14 - 20
3. "Siidamepaela" kohvik
suveaias
L, 10 - 14
4. Kirikukohvik
suveaias
L, 10 - 14
5. kodukohvikud
Meose tee 10 ja 13
L, 12 - 18
6. "Ateljee 46" Pärnu t 46
L, 12-21,
P, 11-13
7. Muusikakohvik vabaajakeskuse
hoovialal Pärnu t 62
R, kell 19
8. "Pritsumeeste 125" kohvik
Pärnu t 75
L, 10 - 16
9. Aiakohvik
Allikukivi Veinimõisas
P, 12 - 17

Kuhu minna meie vallas

04. juunist – 31. juulini Kilingi-Nõmme klubis
Pärnu Fotoklubi Ülevaatenäitus 2018

Reedel, 21. juunil kell 18.00 Ristiküla jaanipäev
Ristiküla külaplatsil

Laupäeval, 22. juuni kell 19.00 Jaaniõhtu Talil

Laupäeval, 22. juuni kell 20.00
Kalita jaanisimman

Pühapäeval, 23. juuni kell 10.00 Vabadussõja
mälestussamba juures Võidupüha tähistamine

Pühapäeval, 23. juuni kell 10.30 Kilingi-Nõmme
suveaias eakate hommikukohv

Pühapäeval, 23. juunil kell 12.00 kalmistupüha
jumalateenistus armulauaga Saarde kalmistul

Pühapäeval, 23. juuni kell 20.00 Kilingi-Nõmme
suveaias Jaanituli

Pühapäeval, 23. juuni kell 21.00 jaanituli
Surju pargis

Neljapäeval, 29. juuni Kõveri Puhkekeskuses
spordipäev (triatlon, duatlon, lastejooks,
vibulaskevõistlus, meeskondlik supiralli).
Info www.sksaarde.ee

Kolmapäeval, 3. juulil kell 9.00 Kilingi-Nõmme
klubis Tervise Tugi OÜ. Veresoonte kontroll

12. juuli -14. juuli Kilingi-Nõmme linnapäevad.
Info www.knklubi.ee

Pühapäeval, 14. juuli kell 12.00 aiapäev
Allikukivi Veinimõisas

Pühapäeval, 14. juulil kell 17.00 kontsert Saarde
kirikus „Legendid pühakojas”. Ines Maidre
orelil ja Ingmar Simson-Valtin viiulil.

Kolmapäeval, 17. juuli kell 19.00
Allikukivi Veinimõisas Brigita Murutari ja
Paul Neitsovi kontsert

Pühapäeval, 28. juuli kell 10.30
Kilingi-Nõmme triatlon

Uued vallakodanikud

DEMY TILSEN	23.04.2019
UKU VIHMANN	26.04.2019
KAREL VABRIT	10.05.2019
REMI LENSMENT	22.05.2019

Päikesepaneelide müük ja paigaldus

Leiame Teile sobivaima lahenduse
info@sunlightenergy.ee
+3725119788

Hoonete soojustamine
puistevillaga, teostame
ka vajalike eeltöid.
Konsultatsioon
objektidel **TASUTA!**

Puistemees OÜ
tel 501 6689
ken@puistemees.ee

Teostame vihmaveesüsteemide ja
katusekatvatoodetega seotud töid.
Vihmaveerennid toodame koha-
peal valtsimisvõimega –
puuduvad liitekohad.

Vihmaveerennid OÜ
tel 527 1059
info@vihmaveerennid.ee

EHITUS- JA RENOVEERIMISTÖÖD

NÕMMEPOISID
EHITUS & REMONT

Küsi pakkumist tel 5454 4666 Tony
või e-posti aadressil
nommepoisid@gmail.com

KÜTTEPUUDE MÜÜK

Kuiv ja toores lehtpuu pikkusega 25-75 cm.
Kuivade puude tellimine sügiseks.
Järelmaksuvõimalus.
Info tel. 5669 6987 Janek

KORSTENDE EHITUS, PLEKITÖÖD.

POTTSEPA LITSENTS.

USALDUSVÄÄRNE KOOSTÖÖ.

Korstnalahenduse OÜ, tel 5694 4443
korstnalahendus@gmail.com
www.korstnalahendus.ee

SISEVIIMISTLUSTÖÖD

+372 5911 6776

info@konarkrof.ee

www.facebook.com/konarkrof/

Õnnitleme!

JUUNI

JAAN KRAAV	96
LAINA JUHANSOO	95
AINO MÄGI	94
AUGUST KARTAU	93
ERNST PIKKOR	90
VILMA RICHTER	88
AUNA MILLER	87
MAIMU MÄE	87
ERDINAND KESKOJA	87
HELJU REA	86
HELJU ILVES	86
EVI ELLUS	86
JUTA PAJUNURM	85
ANNE-MARI HALJASTE	85
ENDEL SAAR	84
SALME KORE	84
ELMAR MURU	83
JAAN NELKE	83
URVE NUUT	82
IDA SAALISTE	82
IIVI MURU	81
ENDEL STAMM	81
EHA LILLELEHT	81
KARL TÖKKE	81
ILMA SALUSTE	80
MARIKA KALDMA	75
LEHTE IIR	75
ASTA TRUKS	75
ARVI MOGILNÕI	75
OLLI ANDESSAAR	75
KALJU LILLEORU	75
KALJU VUNK	75
CARMEN KANGRO	75
PEEP KALJUSTE	75

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avalda-
mist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aad-
ressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või
telefonidel 449 0163, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu
15. kuupäevaks.

Mälestame lahkunuid

JÜRI TÄHEMAA
03.05.1948 – 29.04.2019

VILJAR LÜDIG
13.01.1943 – 05.05.2019

ENN KALJURAND
28.11.1937 – 25.05.2019

LINDA KALLO
30.11.1931 – 28.05.2019

KALJU KAUN
01.10.1939 – 03.06.2019

KARL TEEARU
19.10.1950 – 13.06.2019

OÜ ETEST PR ostab
METSA- JA PÖLLUMAAD
Tel 504 5215, 514 5215

PAKUN SAARDE VALLAS
KODUSES MILJÖÖS

ILUTEENUSEID

NÄOHOOLITSUSED

professionaalse sarjaga Repechage,
millega leiame lahenduse kõikidele
nahaprobleemidele ning -seisunditele

MANIKÜÜR
PEDIKÜÜR

DEPILATSIOON
LASH LIFT

ripsmete püsikoolutus, hooldus sisaldab
erinevaid koolutuseks vajalikke seerumite
kandmist ripsmetele ning ripsmete
keemilist värvimist

HENNA KULMUHOOLDUS

kulmukuju mõõdistamine, hennaga
värvimine (püsivus kuni 6 nädalat),
vahatamine ja modelleerimine

Lisainformatsioon
telefonil 5140961 või e-posti teel
helenpinnar@gmail.com

Saarde Sõnumid

Väljaandja: Saarde Vallavalitsus
Tel. 449 0135 www.saarde.ee

Kuulutuse vastuvõtt:
Saarde vallavalitsus, E-R 8-16.30

Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
tel. 443 3309
www.hansaprint.ee